

Raadsstuk 023/2006
B&W datum 3 januari 2006
Sector/Afd CS/sb
Reg.nr(s) 05/52

Onderwerp **Verantwoording Beleidsprogramma 2003-2006**

Aan de Raad van de gemeente Haarlem,

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2002 hebben vier partijen uit uw raad een coalitie gevormd: PvdA, CDA, GroenLinks Haarlem en D66. Op basis van het coalitieprogramma is vervolgens het Beleidsprogramma 2003-2006 opgesteld en door uw raad vastgesteld. In het beleidsprogramma heeft u vastgelegd welke keuzen u voor deze periode maakt, welke doelen daarbij horen en welke activiteiten moeten worden uitgevoerd om de doelen te realiseren. Ons college heeft vervolgens de uitvoering hiervan ter hand genomen.

Aan het einde van de bestuursperiode is het nu tijd voor ons om de balans op te maken: wat is er van de voorgenomen activiteiten terecht gekomen en welke doelen zijn gehaald. Hiertoe dient deze verantwoording. Ons college wil zo duidelijk mogelijk aangeven wat er is gedaan, wat er is gelukt én wat er niet is gelukt. Want niet alles is gelukt en daar zijn meerdere oorzaken voor, zoals de slechte financiële situatie van Haarlem, veranderende rijks- of provinciale inzichten en –regelgeving, voortschrijdend inzicht en andere veranderingen in de lokale of landelijke omstandigheden. Om dezelfde redenen zijn er ook nieuwe doelen en activiteiten bijgekomen sinds de verschijning van het bestuursprogramma.

Om deze verantwoording hanteerbaar te houden, passeren niet alle doelen en activiteiten uit het beleidsprogramma de revue. Wij hebben een keuze gemaakt waarbij die onderwerpen aan bod komen, die het meest relevant zijn voor het realiseren van het totale programma. Om de grote hoeveelheid informatie leesbaar te houden, presenteren wij deze verhalenderwijs, ondersteund door tabellen en diagrammen met gegevens. Wij noemen daarbij zoveel mogelijk concrete resultaten in de stad. Als onderlegger voor de verantwoording is per programma en domein een gedetailleerdere inventarisatie van de realisatie van de doelen en activiteiten gemaakt. Deze is op de gemeentelijke website www.haarlem.nl te raadplegen. Als onderdeel van deze verantwoording ontvangt u eveneens de Evaluatie Ontwikkelingsprogramma Haarlem en de Leefbaarheidsmonitor 2005.

De commissie Algemene en Bestuurlijke Zaken heeft in haar veragdering van december 2005 besloten dat over de verantwoording in de raad zal worden gedebatteerd, zonder voorafgaande behandeling in de raadscommissie.

De verantwoording is een document van het college waar de raad een debat over houdt en dat leidt tot het besluit om kennis te nemen van de verantwoording. Uiteraard kunt u tijdens het debat moties over (onderdelen van) de verantwoording indienen.

Na afloop van het debat publiceren wij de verantwoording in haar definitieve vormgeving, inclusief de weergave van de uitkomsten van het debat in een afzonderlijk hoofdstuk. U ontvangt deze publicatie binnen twee weken na het debat op 25 januari, evenals de partners in de stad, zonder wie veel van de behaalde resultaten niet mogelijk zouden zijn geweest.

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Haarlem voor:

kennis te nemen van de Verantwoording Beleidsprogramma 2003 – 2006.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
drs. W.J. Sleddering

de burgemeester,
mr. J.J.H. Pop

023/2006

De Raad der gemeente Haarlem,

Gelezen de Verantwoording Beleidsprogramma 2003 – 2006;

Besluit:

kennis te nemen van de Verantwoording Beleidsprogramma 2003 – 2006.

Gedaan in de vergadering van 25 januari 2006.

De griffier,

De voorzitter,

‘Gewoon gedaan!’

**Verantwoording
Beleidsprogramma Haarlem
2003-2006**

Haarlem, januari 2006

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	7
Inleiding	9
I. De leefbare stad	11
I.1 De staat van de stad	11
I.1.1 Infrastructuur	
I.1.2 Regie in de wijken	
I.2 Bouwen en wonen	14
I.2.1 Structuurplan	
I.2.2 Bestemmingsplannen	
I.2.3 Masterplan Spoorzone	
I.2.4 Uitvoeringsprogramma Zomerzone	
I.2.5 Participatie Noordvleugel en Deltametropool	
I.2.6 Grote projecten	
I.2.7 Woningen	
I.3 Cultuur	18
I.3.1 Accommodaties	
I.3.2 Kunstenaars	
I.3.3 Cultuurcoalities	
I.3.4 Cultuurnota	
I.3.5 Culturele instellingen	
I.3.6 Cultureel erfgoed	
I.4 Sport	21
I.4.1 Sportaccommodaties	
I.4.2 Jeugd en sport	
II. De veilige stad	23
II.1 Veiligheid, overlast en handhaving	23
II.1.1 Veilig wonen	
II.1.2 Fietsendiefstal	
II.1.3 Jeugd en veiligheid	
II.2 Bijzondere groepen	25
II.2.1 Gerichte aanpak veelplegers	
II.2.2 Verminderen van overlast	
II.2.3 Onveiligheidsgevoelens	
II.3 Vergunningen en handhaving	26
II.3.1 Vergunningverlening	
II.3.2 Proefproject handhaving verkeersovertredingen	
II.3.3 Handhaving	
II.3.4 Ketengerichte aanpak	
II.4 Veilig stappen	26
II.4.1 Openstellingstijden horeca	
II.4.2 Sanctiebeleid	
II.4.3 Plaatsing extra urinoirs	
II.5 Veilig in de regio	27
II.5.1 Veiligheidsregio in oprichting	
II.5.2 Brandweezorg	

III	De dienstbare stad	29
III.1	De digitale gemeente	29
III.2	Publieke dienstverlening	29
III.3	Bevolkingsgegevens	29
III.4	Stadsbibliotheek	30
III.5	Noord-Hollands Archief	30
III.6	Loket ouderen en gehandicapten	30
IV	De zorgzame stad	33
IV.1	Prioriteit bij kwetsbare groepen	33
	<i>IV.1.1 Sociale Zaken op orde</i>	
	<i>IV.1.2 Huiselijk geweld</i>	
	<i>IV.1.3 Schuldhulpverlening</i>	
	<i>IV.1.4 Dak- en thuislozen</i>	
	<i>IV.1.5 Gebruikersruimte en verslaafdenzorg</i>	
IV.2	Sterke Schakels	34
IV.3	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	34
IV.4	Sociale participatie	35
	<i>IV.4.1 Wijkontwikkelingen en accommodaties</i>	
	<i>IV.4.2 Stadsdeelorganisaties</i>	
	<i>IV.4.3 Vrijwilligerswerk</i>	
	<i>IV.4.4 Sociale contacten</i>	
IV.5	Kinderopvang	36
IV.6	Onderwijs	36
	<i>IV.6.1 Achterstandsbeleid</i>	
	<i>IV.6.2 Vrienden van het VMBO</i>	
	<i>IV.6.3 Lokaal onderwijsbeleid</i>	
	<i>IV.6.4 Brede Schoolontwikkeling</i>	
	<i>IV.6.5 Onderwijshuisvesting</i>	
	<i>IV.6.6 Onderwijs volwassenen</i>	
IV.7	Jeugdbeleid	39
	<i>IV.7.1 Project Buurt-Onderwijs-Sport</i>	
	<i>IV.7.2 Zwerfjongeren</i>	
IV.8	De multiculturele samenleving	40
	<i>IV.8.1 Beleid</i>	
	<i>IV.8.2 Dialoog en binding</i>	
	<i>IV.8.3 Inburgering</i>	
	<i>IV.8.4 Asielzoekers</i>	
V.	De bedrijvige stad	43
V.1	Waarderpolder	43
	<i>V.1.1 Vestigingsklimaat</i>	
	<i>V.1.2 Bereikbaarheid</i>	
V.2	Economische groei	44
V.3	Nieuwe ondernemers	45
	<i>V.3.1 Subsidie aan ondernemers</i>	
	<i>V.3.2 Starters</i>	
V.4	Ecult	45
V.5	Toerisme en evenementen	46
V.6	De binnenstad	46
	<i>V.6.1 Appelaar en Raaks</i>	
	<i>V.6.2 Binnenstad schoon</i>	
	<i>V.6.3 Samen Veilig Ondernemen</i>	

V.7	Bereikbare winkelgebieden	47
	V.7.1 Openbaar vervoer	
	V.7.2 Parkeren	
V.8	Detailhandelbestedingen	48
VI.	De duurzame stad	49
VI.1	Mobiliteit	49
	VI.1.1 Verkeerscirculatie	
	VI.1.2 Fietsen	
	VI.1.3 Openbaar vervoer	
	VI.1.4 Zuidtangent	
	VI.1.5 Rijden op aardgas	
	VI.1.6 Dertig-kilometergebieden	
VI.2	Milieu	50
	VI.2.1 Handhaven milieuregels	
	VI.2.2 Verminderen geluidhinder en luchtvervuiling	
	VI.2.3 Schiphol	
	VI.2.4 Vergroten milieuveiligheid leefomgeving	
VI.3	Water	51
	VI.3.1 Kwaliteit waterwegen	
	VI.3.2 Baggeren	
VI.4	Energiegebruik en klimaat	52
VI.5	Schone stad	52
	VI.5.1 Afvalinzameling	
	VI.5.2 Opgeruimde stad	
VI.6	Duurzaam bouwen	53
VII.	De bestuurde stad	55
VII.1	Dualisme	55
VII.2	Werkprogramma besturingsvisie	55
VII.3	Rekenkamercommissie	56
VII.4	Interactieve beleidsvorming	56
VII.5	Communicatie	57
VII.6	Mondiaal beleid	57
	VII.6.1 Stedenbanden	
	VII.6.2 Mondiaal Centrum	
	VII.6.3 Interculturalisatie van instellingen	
VIII.	De gemeente op orde	59
VIII.1	Financiën	59
VIII.2	Tarieven en lokale belastingen	60
VIII.3	Woonlasten	60
VIII.4	Afhandeling bezwaar- en beroepschriften	60
VIII.5	Financiële informatie	60
VIII.6	Grotestedenbeleid	61
VIII.7	Ambtelijke organisatie	61
VIII.8	Personeelsbeleid en etnische diversiteit	61
VIII.9	Juridische kwaliteitszorg	62

VOORWOORD

Regeren is vooruit zien, zo luidt een oude bestuurlijke wijsheid. In de praktijk van het lokale bestuur ligt het accent dan ook vaak op wat er voor de toekomst gewenst is. Deze benadering is terug te vinden in partijprogramma's en in gemeentelijke stukken zoals kadernota's, begrotingen en meerjarenbeleidplannen.

In onze dynamische maatschappij is er nauwelijks tijd om aandacht te schenken aan wat gepasseerd is. Toch is besturen niet alleen vooruitzien. Besturen is ook achterom kijken en controleren of en op welke wijze is uitgevoerd wat eerder is besloten. Bij besturen hoort verantwoording afleggen: van de raad aan de bevolking (al dan niet via de politieke partijen), van het college aan de raad.

Direct of indirect.

Aan de daarvoor gebruikelijke manieren willen wij er nu één toevoegen: deze verantwoording. Binnenkort wordt een raads- en collegeperiode van vier jaar afgesloten. Een periode waarin het college heeft gewerkt op basis van een collegeprogramma dat door een raadsmeerderheid van PvdA, CDA, GroenLinks en D66 is vastgesteld. De raad heeft in de afgelopen vier jaar met verschillende meerderheden de uitwerking van dit programma gesteund.

Wij vinden het daarom van belang om verantwoording af te leggen over het gehele gemeentelijke beleid van de afgelopen vier jaar in relatie tot het collegeprogramma.

De inhoudelijke verantwoording ligt nu voor u. We hebben geprobeerd de tekst zo toegankelijk mogelijk te maken, zodat deze verantwoording ook voor belangstellenden buiten de raad interessant is. Wij hopen ook dat hiervoor belangstelling zal bestaan bij de vele participanten en betrokkenen in de stad, die hebben bijgedragen aan het gemeentelijk beleid van de afgelopen vier jaar. Voor die bijdragen zijn wij al deze instanties, instellingen, organisaties en personen zeer erkentelijk.

Op onze website www.haarlem.nl is de 'onderlegger' voor deze verantwoording opgenomen: een gedetailleerde inventarisatie van de realisatie van doelen en activiteiten per programma en domein.

Regeren is vooruit zien, maar zonder omkijken kan je niet regeren. Wij bevelen dit stuk graag in uw aandacht aan, ook met het oog op de toekomst.

Het college van burgemeester en wethouders

INLEIDING

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2002 hebben vier partijen uit de raad een coalitie gevormd: PvdA, CDA, GroenLinks en D66. Op basis van het coalitieprogramma is vervolgens het Beleidsprogramma 2003-2006 opgesteld en door de raad vastgesteld. In het beleidsprogramma is vastgelegd welke keuzen voor deze periode worden gemaakt, welke doelen daartoe worden gesteld en welke activiteiten moeten worden uitgevoerd om dit te realiseren.

Het motto van de coalitie en van het beleidsprogramma is 'Gewoon Doen!', vaak vertaald in 'van beleid naar uitvoering'. De toon is daarmee gezet: voor Haarlem is het van groot belang om zaken, waar een begin mee is gemaakt, af te maken vóórdat nieuwe zaken worden opgepakt. De belangrijkste beleidsdoelen zijn helder in het beleidsprogramma geformuleerd, samen met de cruciale inspanningen die nodig zijn om die doelen te bereiken.

Aan het einde van de collegeperiode is het nu tijd om de balans op te maken: wat is er van de voorgenomen inspanningen terecht gekomen en welke doelen zijn gehaald. Hiertoe dient deze verantwoording. We willen zo duidelijk mogelijk aangeven wat er is gedaan en wat er is gelukt.

Niet alles is gelukt. Daar zijn meerdere oorzaken voor, zoals de slechte financiële situatie van Haarlem, veranderende rijks- of provinciale inzichten en -regelgeving, voortschrijdend inzicht of andere veranderingen in de lokale of landelijke omstandigheden. En er zijn, om dezelfde redenen, nieuwe doelen en activiteiten bijgekomen sinds de verschijning van het beleidsprogramma.

Niet alle doelen en inspanningen passeren de revue. Gekozen is voor onderwerpen die het meest relevant zijn voor het realiseren van het totale programma. Om de grote hoeveelheid informatie leesbaar te houden, wordt deze verhalenderwijs gepresenteerd, ondersteund door tabellen en diagrammen met gegevens. Er worden zoveel mogelijk concrete resultaten in de stad genoemd. Daarnaast is er ook een aantal nota's verschenen waarin bijvoorbeeld de kaders door de raad zijn vastgelegd voor een bepaald thema. Omdat deze verantwoording vooral op concrete resultaten is gericht, laten we deze nota's zoveel mogelijk buiten beschouwing.

De verantwoording is ingedeeld in de volgende hoofdstukken:

1. De leefbare stad
2. De veilige stad
3. De dienstbare stad
4. De zorgzame stad
5. De bedrijvige stad
6. De duurzame stad
7. De bestuurde stad
8. De gemeente op orde.

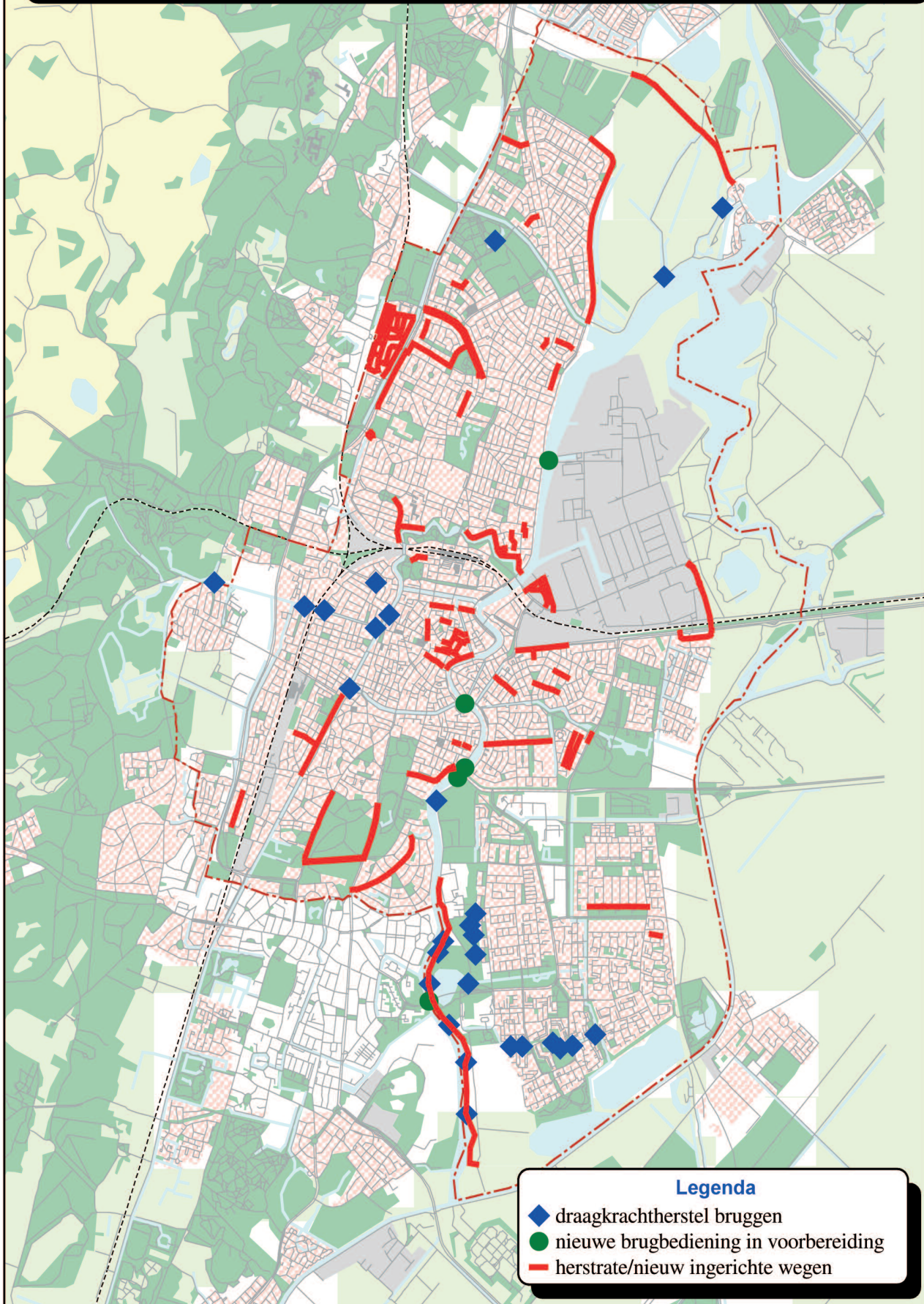
Aan het begin van de afgelopen collegeperiode maakten wij, gezien de staat van de stad op dat moment, de volgende beleidskeuzes voor de jaren die zouden volgen:

- investeren in het (achterstallig) onderhoud en de leefbaarheid van de stad
- het uitvoeren en afmaken van investeringen in de ontwikkelingen van de stad
- het versterken van de economische positie van Haarlem
- een goede dienstverlening aan de burgers
- solidariteit met zwakken in de samenleving.

De hoofdstukkenindeling van deze verantwoording maakt het mogelijk om de resultaten van deze keuzes in samenhang met elkaar te presenteren.

Haarlem

onderhoud wegen en bruggen
Collegeperiode 2002-2006

I. DE LEEFBARE STAD

I.1 DE STAAT VAN DE STAD

Het aanzienlijke achterstallig onderhoud in de openbare ruimte aan straten, bruggen, gebouwen en groen was voor het college aanleiding voor een accentverschuiving in het beleid: van beleid naar uitvoering. Geen nieuwe dingen voor het oude was opgelost.

Het wegwerken van deze achterstanden kreeg een prominente plaats in het beleidsprogramma. De gemeenteraad stelde extra geld beschikbaar. Dit geld werd ingezet om zoveel mogelijk ‘gewoon te doen’: onderhoud plegen waar dat nodig was, afmaken wat begonnen was.

Het bleek echter in deze collegeperiode onmogelijk alle bestaande achterstanden in een keer weg te werken. Volgens becijferingen van de Rekenkamercommissie is hiermee eenmalig een bedrag van tenminste 85 miljoen euro nodig. Zo’n bedrag is onmogelijk op korte termijn vrij te maken. Bovendien is het praktisch niet mogelijk om de onderhoudswerkzaamheden in een korte periode uit te voeren. De afgelopen jaren kon wel een financiële impuls worden gegeven in de vorm van een jaarlijks structureel bedrag van 1 miljoen euro. Ook in de komende jaren stijgt jaarlijks het bedrag dat voor onderhoud beschikbaar is. Tenslotte zijn er extra incidentele bedragen beschikbaar gesteld voor specifiek onderhoud aan bijvoorbeeld scholen.

Om het onderhoud zo doeltreffend mogelijk te kunnen doen is per type gebied (zoals woonwijk, bedrijventerrein) aangegeven wat de minimale basiskwaliteit moet zijn. Deze basiskwaliteit dient als norm voor het vaststellen van het bijbehorende onderhoudsniveau. Dit biedt een goede basis voor het effectief inzetten van het budget per locatie.

Vanaf 2006 kan op deze manier het onderhoud in de openbare ruimte worden uitgevoerd. Daarvoor is in 2006 reeds een (in het vervolg jaarlijkse) toename van het onderhoudsbudget opgenomen van € 740.000.

1.1.1 Infrastructuur

Wegen

In de afgelopen collegeperiode zijn 66 wegen herbestaat of geheel opnieuw ingericht. In veel gevallen is de openbare ruimte integraal aangepakt. Waar nodig is ook groen, straatmeubilair en verlichting onder handen genomen.

Bruggen

De vele Haarlemse bruggen vormen een belangrijk onderdeel van de Haarlemse infrastructuur. Bij een groot aantal van de bruggen was herstel van de draagkracht noodzakelijk. In de afgelopen collegeperiode is de aanpak voortvarend ter hand genomen. Om de stad bereikbaar te houden, konden niet alle bruggen in zo’n korte tijd worden opgeknapt. Inmiddels zijn, volgens plan, 26 bruggen opgeknapt van de 58 bruggen in het programma Draagkrachtherstel gerenoveerd of vernieuwd.

Beeldbepalende bruggen die nog onder handen moeten worden genomen zijn de Prinsenbrug en de Melkbrug. Bij de Melkbrug traden tijdens de uitvoering van het onderhoud veel onvoorziene tegenslagen op.

Vijf bruggen (de beide Buitenrustbruggen, Schouwbroekerbrug, Waarderbrug en Lange Brug) krijgen, naast een bouwtechnische opknaptbeurt, ook een nieuwe bediening. Hiermee zijn de bruggen ook op afstand te bedienen. De uitvoering vindt plaats in 2006.

Op de kaart op pagina 10 is een overzicht van het onderhoud aan wegen en bruggen opgenomen.

Verlichting

Bij de openbare verlichting heeft versneld een grootschalige vervanging van een verouderde generatie lampen plaatsgevonden. Het aantal storingsmeldingen is inmiddels gedaald; dit komt ook de veiligheid op straat ten goede. Bovendien is met de nieuwe generatie lampen minder geld nodig voor dagelijks onderhoud.

Riolering

De stad raakt steeds meer ‘versteend’. Dit heeft gevolgen voor het rioolstelsel. Om in de te kunnen spelen op deze problematiek wordt het gemeentelijk rioleringsplan elke vier jaar vernieuwd. Eén van de belangrijke nieuwe onderdelen van dit plan is het verminderen van ongezuiverde lozing na hevige regenval. Het overtollige water kan worden opgevangen in bergbezinkbassins: ondergrondse opslagruimtes voor rioolwater die als buffer dienen bij hevige regenval. Hierin kan ook het grootste deel van zand en vuil bezinken. Als, ondanks de aanwezigheid van een opslagbuffer, toch direct op het oppervlaktewater moet worden geloosd, blijft hierdoor de ergste verontreiniging in het bassin achter.

Eind 2005 zijn 8 bergbezinkbassins aangelegd, onder andere onder de rotonde Kleverlaan, de Lodewijk van Deyssellaan en de Leidsevaart. Verder zijn 34 bassins in voorbereiding. Vier daarvan zullen in 2006 worden opgeleverd.

In de afgelopen collegeperiode is ook het reguliere onderhoud doorgegaan: in totaal is 25 kilometer riolering en 15 kilometer drainage vernieuwd of verbeterd. Dit gebeurde onder meer aan de Leidsevaart (1e fase), Vondelweg, Orionweg, Thorbeckebuurt, de Krim, Spaarne - Damstraat, Wagenweg en Van Ostadestraat /Kleverparkweg.

Daarnaast zullen in 2006 ook de laatste woningen en bedrijven, die nog een septictank hebben, worden aangesloten op het riool.

Om overlast te beperken en het meerdere keren achter elkaar openbreken van straten te vermijden, zijn zoveel mogelijk werkzaamheden gecombineerd. Hierdoor is enige vertraging in de uitvoering van het rioleringsplan ontstaan. Dit heeft echter geen gevolgen voor de continuïteit van de riolering in de stad.

Groen

Haarlem is dichtbevolkt en dichtbebouwd, met relatief weinig openbaar groen. Reden om extra zuinig te zijn op het aanwezige groen. In het rapport Basiskwaliteit Openbare Ruimte is de onderhoudsachterstand aan het stedelijk groen opgenomen, alsmede het jaarlijks benodigde onderhoudsbudget. Om met het huidige budget uit te komen, kiest de gemeente bij herinrichting zoveel mogelijk voor onderhoudsarm groen.

In deze collegeperiode is een aantal parken opgeknapt: Zaanenpark, Molenplaspark, Bolwerken, Kenaupark en eerste fase Frederikspark. De laatste drie parken zijn heringericht naar het oorspronkelijke ontwerp, met aanpassingen aan de moderne eisen. De tweede fase Bolwerken, grenzend aan de Kloppersingel, en de tweede fase Frederikspark moeten nog van start gaan. De aanpak van de Poelpolder start eind 2005. De projecten Westelijk Tuinbouwgebied, Verenigde Polders en het Reinaldapark zijn of worden in voorbereiding genomen.

Een groot aantal bomen werd getroffen door ziektes. In totaal zijn er tijdens deze collegeperiode ruim 3.100 bomen vervangen en/of nieuw geplant. Het gaat om bomen in zowel parken als straten. Een deel van de vervanging was noodzakelijk vanwege de iepziekte. Tegen de onlangs uitgebroken kastanjeziekte is op dit moment nog geen remedie. Haarlem heeft zich voor de bestrijding van deze kastanjeziekte aangesloten bij de Stichting Aesculaap, die onderzoek doet naar de oorzaak van de ziekte.

Openbare speelgelegenheden

Binnen het Speelruimteplan 2000 – 2008 is besloten te investeren in goede en veilige speelruimtes. Eind 2005 zijn 200 van de in totaal 228 voorzieningen klaar. Binnen het plan zijn 28 speelvoorzieningen gemaakt op schoolpleinen die ook een buurtfunctie hebben. Twaalf opgeknapte speelpleinen dienen ook als schoolplein. Daarnaast zijn 2 skatebanen aangelegd.

Van de Haarlemmers is 56% tevreden tot zeer tevreden over de speelvoorzieningen in de stad, een toename met 4% ten opzichte van 2002. Duinwijk scoort daarbij het hoogst met 81% tevredenheid, de oude stad het laagst met 45%. Het Speelruimteplan kan waarschijnlijk eerder worden afgerond dan gepland: in het voorjaar van 2007.

UPC

Kabelexploitatiemaatschappij UPC dreigde eenzijdig de tarieven te verhogen. De kans om een juridische procedure te winnen was gering. Daarom heeft het college een nieuw contract met UPC afgesloten. Als gevolg daarvan ontvangt de gemeente de komende zeven jaar in totaal 2.250.000 euro van UPC. Dit bedrag wordt besteed aan sociale projecten in de stad. De gemeenteraad voelde zich bij dit besluit gepasseerd en eiste uitleg. Op basis van een extern advies en na een uitgebreid raadsdebat heeft de gemeenteraad in mei 2004 onder protest besloten de overeenkomst met UPC te aanvaarden.

1.1.2 Regie in de wijken

De directe leefomgeving bepaalt voor een groot deel hoe burgers tegen de gemeente aankijken. Dat geldt voor onderhoud, maar ook voor sociale en ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt. Daarom moet zichtbaar zijn wat de gemeente doet voor de burgers en is het noodzakelijk de activiteiten goed op elkaar af te stemmen. Dit is mogelijk als de communicatie tussen bestuur, organisatie en burger helder is: via duidelijke en korte lijnen. Een voorbeeld is het loket Bouwen, Wonen en Leefomgeving. Burgers kunnen hier terecht voor directe vragen, klachten en andere zaken die gaan over de openbare ruimte.

In de loop van 2005 is de ambtelijke organisatie voor het beheer van de openbare ruimte ingrijpend gewijzigd. Zo is de methode Regie in de Wijken ingevoerd om de activiteiten van de diverse gemeentelijke afdelingen, de behoeften van de wijken en de reeds bestaande interventies in de wijken zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. De methode Regie in de Wijken heeft twee doelen:

- er komt meer samenhang in de aanpak in buurten en wijken. Afstemming voorkomt dubbelingen, zowel binnen de gemeentelijke organisatie zelf als tussen gemeentelijke activiteiten (sociaal, ruimtelijk, fysiek) en die van andere partijen;
- er kan alert en oplossingsgericht worden gereageerd op actuele gebeurtenissen in buurten en wijken.

Voor de uitvoering van deze aanpak in 2006 zijn drie stadsdeelregisseurs aangesteld: een in Schalkwijk/Haarlem-Oost, een in Centrum/Zuid-West en een in Noord.

1.2 BOUWEN EN WONEN

1.2.1 Structuurplan

De stad moet zich blijven ontwikkelen. Daarvoor zijn onder andere strategische ingrepen met effecten op langere termijn nodig, zoals herstructurering van woongebieden en bedrijventerreinen en de ontwikkeling van grote projecten. De afgelopen jaren heeft het college er voor gekozen veel te investeren in het uitvoeren en afmaken van in gang gezette ontwikkelingen in de stad. Nieuwe ontwikkelingen beoordeelde het college kritisch op urgentie en realiseerbaarheid.

Vanwege de compactheid van de stad moet in Haarlem verstandig worden omgegaan met de nog beschikbare ruimte. De keuzes die daarvoor nodig zijn legde het college vast in het Structuurplan 2020. Hierin zijn gebieden en knooppunten aangewezen waar in Haarlem de komende jaren het zwaartepunt van stedelijke ontwikkeling ligt.

Het Structuurplan is in april 2005 vastgesteld. In 2006 wordt een uitvoeringsplan opgesteld. Inmiddels wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte en thematische uitwerking van het Structuurplan. De gemeenteraad heeft in 2005 de gebiedsvisie Middengebied Slachthuisbuurt vastgesteld. Gewerkt wordt aan de gebiedsvisies Middengebied Schalkwijk, Westentree Schalkwijk en Prins Bernhardlaan Noord. Met het oog op de thematische uitwerking van het Structuurplan wordt onderzoek gedaan naar vraag en aanbod van sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

1.2.2 Bestemmingsplannen

Sinds 2002 zijn binnen het Structuurplan zeventien bestemmingsplannen vastgesteld. In 2006 komen daar naar verwachting nog eens vijf bestemmingsplannen bij, waarmee het aantal in de periode 2002-2006 vastgestelde bestemmingsplannen op 22 komt. In totaal zijn er 190 vigerende plannen.

Door nieuwe regelgeving moet de gemeente bestemmingsplannen beschikbaar hebben die niet ouder zijn dan tien jaar. Ondanks alle inspanningen zal het niet lukken in 2007 het hele grondgebied van de gemeente Haarlem te voorzien van actuele bestemmingsplannen. Nieuwe of aangescherpte eisen ten aanzien van de inhoud van bestemmingsplannen (met onderwerpen zoals lucht, externe veiligheid, flora en fauna) vragen om meer onderzoek en daarmee om meer tijd. Een langere voorbereidingstijd per bestemmingsplan verhoogt de druk op de uitvoering van het Meerjarenplan. Bestemmingsplannen die ruim voor 2007 in procedure worden gebracht, zullen niet in 2007 vastgesteld kunnen worden.

1.2.3 Masterplan Spoorzone

De gemeenteraad stemde in 2003 in met het definitief ontwerp voor de Spoorzone. Een subsidiebedrag van 7,9 miljoen euro voor de ontwikkeling van dit gebied is verkregen op grond van het Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) van het rijk.

Op alle deelgebieden in dit programma is voortgang geboekt. Enkele in het oogspringende resultaten zijn:

- de vestiging van IKEA in de Waarderpolder (februari 2005)
- het tekenen van de intentieovereenkomst voor de bouw van het nieuwe multifunctionele stadion in de Zuiderpolder
- het op peil brengen van het onderhoud in het stationsgebied
- het verbeteren van de veiligheid in het stationsgebied.

Binnen de Spoorzone is ook een stedenbouwkundig plan gemaakt voor de Gonnetsstraat en omgeving. In 2006 worden de herinrichtingsplannen voor dit gebied verder uitgewerkt. In het gebied is één bouwblok aangewezen dat meedoet aan de European Architect prijsvraag. Het winnend ontwerp wordt in februari 2006 bekendgemaakt, gelijktijdig met het gereed komen van het concept herinrichtingsplan

Over het stedenbouwkundig plan voor Oostpoort heeft de raad eind 2005 een besluit genomen. Voor het Scheepmakerskwartier wordt een nieuwe marktpartij gezocht. De selectie van die partij gebeurt in december 2005. Ook de herinrichting van het Stationsplein en omgeving is onderdeel van de Spoorzone. Gestart is inmiddels met het maken van een ontwerp voor de herinrichting van het gebied. Naar verwachting kan de raad hierover medio 2007 een besluit nemen.

1.2.4 Uitvoeringsprogramma Zomerzone

Voorafgaand aan de werkzaamheden binnen de Zomerzone is in 2003 onderzoek verricht naar de geschiedenis, de bevolkingsgegevens, de sociale omstandigheden en de meningen van de bewoners. Op basis van hiervan en na uitgebreide discussie is het uitvoeringsplan Haarlem-Oost opgesteld. Eerste concrete actie in het plan is de ontwikkeling van een visie Middengebied Slachthuisbuurt en een stedenbouwkundige opzet voor de Zuidstrook Slachthuisbuurt. Er wordt nog gewerkt aan het versterken van de identiteit van de buurt met het project 'Plekken & Gesprekken' en een visie op het gebied rond het Beatrixplein.

1.2.5 Participatie Noordvleugel en Deltametropool

Haarlem werkt samen met de provincie Noord-Holland, Amsterdam en de Haarlemmermeer aan de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer en omgeving aan de uitwerking van de Nota Ruimte. Daarnaast neemt Haarlem deel aan de Noordvleugelconferentie. In november werd deze voor de vijfde keer gehouden. Tijdens deze conferentie zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van afstemming op economisch terrein en de zogenoemde creatieve as. Haarlem was de trekker van deze verkenning. De resultaten van de conferentie worden begin 2006 verwerkt in een besluitvormende nota.

Aangezien Haarlem meer belang heeft bij een actieve deelname in Noordvleugelverband, is in 2004 het lidmaatschap van de Deltametropool opgezegd.

1.2.6 Grote projecten

Een stad is altijd in ontwikkeling: noodzakelijk om economisch en sociaal sterk te blijven. De stad heeft soms grote ingrepen nodig om zich door te kunnen ontwikkelen. In de afgelopen jaren is gewerkt aan een aantal grote (bouw-)projecten, zoals de Raaks, de Appelaar, de Ripperda en Schalkwijk

De voorbereidingen voor de nieuwbouw aan **de Raaks** zijn in volle gang. In de loop van 2009 staat er een nieuw stuk Haarlem aan de westkant van de stad. Een essentieel nieuw stuk binnenstad: een nieuw plein en de stegen zorgen voor een vloeiende overgang naar de bestaande stad.

De Appelaar is klaar. Haarlem er een dynamisch stuk binnenstad bij. De Philharmonie, het nieuwe Gerechtsgebouw, de Toneelschuur en binnenkort het nieuwe hotel zijn belangrijke aanwinsten voor de stad. Door de nieuwe bestrating en het openbreken van het eens zo gesloten Enschedécomplex is een verbinding ontstaan tussen het oosten en het westen van de stad. De spin off van dit grote project zal het economisch klimaat van de stad ten goede komen.

Het **Ripperdatterrein** is nu een grote bouwvlakte. Er worden voorbereidingen getroffen voor het bouwen van verpleeghuis Overspaarne en de grote parkeerkelder voor het hoofdgebouw. Naast het verpleeghuis en de ondergrondse parkeergarage voor ruim 850 auto's, komen er 350 woningen, kantoor/bedrijfsruimtes en kinderopvang. Als alles volgens planning verloopt is Haarlem in 2008 een bijzonder, ruim en autoluw stuk stad rijker.

Het project **Meerwijk-Centrum** is onderdeel van het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+. Meerwijk-Centrum moet een écht centrum worden met een grote variëteit aan woningen, winkels, bedrijven en maatschappelijke functies.

1.2.7 Woningen

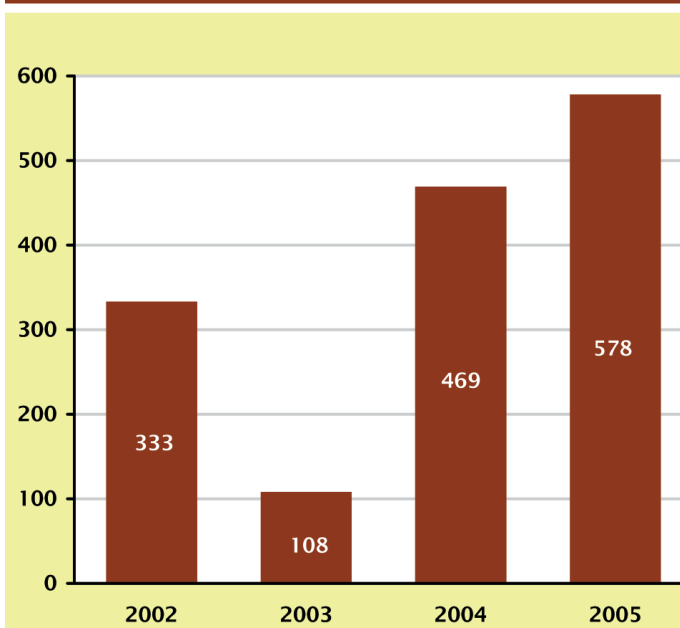
Samenwerking met corporaties en doorstroming

De vraag naar woningen in de Randstad blijft groter dan het aanbod. Voor Haarlem is het een moeilijke opgave om in de al dicht bebouwde stad nog meer woningen te realiseren en de doorstroming te bevorderen. Dit kan alleen in samenwerking met de woningcorporaties. In de afgelopen collegeperiode is het gelukt om gezamenlijk de kernvoorraad van 15.000 goede en betaalbare woningen te handhaven. In een nieuw af te sluiten convenant met de corporaties, momenteel in voorbereiding, zullen ook voor de komende periode afspraken worden gemaakt over de verkoop van woningen, de omvang van het nieuwbouwprogramma en het huurbeleid.

Er zijn meer maatregelen genomen om de woningmarkt te verbeteren. Eén daarvan is het aanwijzen van locaties voor hoogbouw in het Structuurplan Haarlem 2020.

Een andere maatregel is de opening van de huurwoningmarkten in Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Inwoners van genoemde gebieden kunnen zich vrij inschrijven in de regio. De gemeente Velsen is nog niet toegetreden tot de regionale huurwoningmarkt.

Gereedgekomen woningen in Haarlem

2005 t/m september

Bijzondere groepen

De gemeente spant zich extra in voor groepen woningzoekenden die het extra moeilijk hebben op de woningmarkt. Zo zijn in de afgelopen collegeperiode jaarlijks 36 woningen buiten de reguliere toewijzing gehouden voor lichamelijk of verstandelijk gehandicapten.

Haarlem heeft een achterstand in de wettelijke taakstelling voor het huisvesten van statushouders (erkende vluchtelingen met een verblijfsvergunning). Daarom is 10% van de vrijkomende huurwoningen voor deze groep gereserveerd. De achterstand moet hiermee halverwege 2006 zijn weggewerkt.

Pré Wonen is bezig met de bouw van 120 wooneenheden voor studenten aan de Spoorwegstraat. De corporatie is ook bezig met de voorbereiding voor in-campus huisvesting voor 170 studenten. De benodigde bouwvergunning is inmiddels verleend. Verder wordt in de plannen voor de verbouwing van de Westelijke Randweg rekening gehouden met de bouw van nog eens 329 studenteneenheden. De provincie Noord-Holland trekt dit project. Vooraf wil zij een nader onderzoek naar de benodigde aantallen studentenwoningen.

Nieuwbouw

De uitvoering van het herstructureringsprogramma betekent dat het aanbod van koop- en huurwoningen in andere prijklassen groter wordt. Tegelijkertijd wordt ook het buitenmilieu aangepakt waardoor aantrekkelijke woongebieden ontstaan. De oplevering van nieuwbouwwoningen loopt enigszins achter op de oorspronkelijke ramingen. Naar verwachting worden dit jaar 670 nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan 450 vervanging en 220 uitbreiding.

Het project Particulier Opdrachtgeverschap als onderdeel van de funderingsaanpak in de Amsterdamse Buurt is succesvol afgerond. In juni 2005 werden 22 nieuwbouwwoningen aan de Herensingel opgeleverd.

De helft van alle nieuwbouwwoningen wordt 'levensloopbestendig' gebouwd. In samenwerking met de woningcorporatie heeft de gemeente bijgedragen aan het geschikt maken van bestaande flatwoningen voor mensen met een ergonomische beperking.

Woonkwaliteit en handhaving

Naast een goede toegankelijkheid van de woningmarkt is ook de kwaliteit van de woningen van belang. Door herstructureringsplannen, het project 'Wonen boven winkels' en de funderingsaanpak

Wonen boven Winkels			
stand medio 2005	projecten	woningen	waarvan nieuwbouw
opgeleverde projecten	78	234	66
bijna opgeleverd	11	29	6
potentieel ¹	51	145	3
aanvraag	7	27	2
voorfase	29		

¹ één project onbekend aantal woningen

met vervangende nieuwbouw, is de woonkwaliteit in de afgelopen periode sterk toegenomen.

'Wonen boven winkels' is een project dat onder andere voorziet in woningen boven winkels in de binnenstad. Het project vergroot de leefbaarheid in de binnenstad. Inmiddels zijn er in dit plan al meer dan 200 woningen aan het bestand toegevoegd.

Het actief aanschrijven maakt onderdeel uit van het handhavingsprogramma dat in april 2005 is vastgesteld. Dit is in de periode 2004–2005 circa 250 keer gebeurd.

De uitvoering van het beleid voor de verbetering van de brandveiligheid van panden, die per kamer worden verhuurd, wordt voortgezet.

De controle op illegale bebouwing is in de afgelopen jaren veelelvoudigd. Uit de controle op huisvestingsvergunningen komen leegstands-, onttrekkings- en verhelingszaken voort. Bij circa 100 adressen was sprake van ongeregeldeheden. Bij ongeveer 50 zaken vindt vervolging plaats.

De gemeente heeft de nota 'Grondbeleid in samenhang' opgesteld. Het gaat hierbij om het openen van gebiedsgebonden meta-grondexploitaties, het vestigen van voorkeursrecht van gemeenten en het convenant met de woningcorporaties. Dit heeft sterk bijgedragen aan de versterking van de positie van de gemeente in de ontwikkelgebieden.

Herstructurering

Europawijk-Zuid en Delftwijk zijn voorbeelden van wijken waar is gewerkt aan het verbeteren van de leefbaarheid. Het ministerie van VROM heeft deze ontwikkelingen met grote belangstelling gevolgd. Voor deze wijken zijn inmiddels samenwerkingsovereenkomsten met de corporaties afgesloten en toekomstvisies gemaakt. Daarnaast is er opnieuw samen met de corporaties een algemeen sociaal plan en een participatiestructuur voor de herstructurering gemaakt. In Delftwijk is een in de wijk breed gedragen platform opgericht: het Delftwijk Forum. Binnen de wijk is een aantal herstructureringsplannen al gereed, zoals Tesselschadestraat, Charivariusstraat en Spaarnoog/Damaststraat. Andere plannen zijn in uitvoering (zoals het Monacopad) of in voorbereiding.

Vastgoedportefeuille

De gemeente heeft als eigenaar van grond en van panden goed gekeken naar haar bezittingen. Met het oog op de bezuinigingen is de gemeente, na zorgvuldige inventarisatie, medio 2005 van start gegaan met de verkoop van een deel van haar vastgoed. Deze inventarisatie had twee doelen: inkomsten uit verkoop en het rationaliseren van haar vastgoedbeheer.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn vragen gerezen over de wijze waarop de raad is geïnformeerd over de vastgoedportefeuille, zoals aan- en verkoopbesluiten en kredietverlening. Dit is aanleiding geweest voor het doorvoeren van een groot aantal verbeteringen in de werkwijze van de organisatie én in de informatieverschaffing aan het bestuur. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 19 oktober 2005 besloten een raadsenquête te houden naar de gang van zaken bij projecten waarbij de afdeling vastgoed van de gemeente is betrokken.

1.3 CULTUUR

Haarlem hecht grote waarde aan een veelzijdig cultureel klimaat. Een van de manieren om dit te bereiken is het actieprogramma Cultuurbereik. Naast basisactiviteiten als het Kunstmenu voor het basisonderwijs en CKV-activiteiten voor het voortgezet onderwijs, subsidieert de gemeente verschillende projecten die bijdragen aan een gedifferentieerd publieksbereik. Er is specifieke aandacht voor erfgoededucatie-projecten en deelname van jongeren en allochtonen.

In 2002 en 2003 zijn twee debatten georganiseerd over 'Cultuur in de multiculturele stad'. Deze debatten hebben input geleverd voor het cultuuradvies van de Stedelijke Adviescommissie Multiculturele Stad en leidden tot een onderzoek naar de wens voor een 'open podium'. Haarlem wil een dergelijk podium realiseren binnen de reguliere instellingen. Vanaf 2006 worden hier pres-tatieafspraken over voorbereid.

1.3.1 Accommodaties

De Toneelschuur en Patronaat huizen sinds 2005 in moderne en vooruitstrevende nieuwbouw, en ook de Philharmonie is na een ingrijpende renovatie weer geopend. Deze podia voldoen zowel aan de eisen die het hedendaagse publiek als aan die van bespelers en personeel. Voor de Stadsschouwburg heeft de raad een besluit genomen over het definitieve ontwerp; daarmee kunnen de werkzaamheden binnenkort van start gaan. Met de nieuwe podia heeft de stad een stevige basis gecreëerd voor verdere ontwikkeling en versterking van het culturele klimaat in Haarlem.

De verbouwing van de Zanderzaal in Klein Heiligland is in het najaar van 2005 afgerond. De bestemming is vastgesteld: centrum voor fotografie en beeldcultuur. Hiermee krijgt de stad een nieuwe expositieruimte, met mogelijkheden tot het aantrekken van nieuw publiek.

In 2004 is voor het draaiorgelmuseum 't Kunkelsorgel nieuwe huisvesting gevonden in een nieuw pand in de Waarderpolder. Ook zijn er stappen gezet naar professionalisering van de organisatie, onder meer in samenwerking met Stichting Museaal en Historisch Perspectief en de Nederlandse Museum Vereniging. Daarmee is het voortbestaan van het draaiorgelmuseum voor de komende tijd verzekerd.

Bezoekers in Haarlem van voorstellingen e.d., 2000-2004

seizoen	stads-schouw-burg ²	gem. concert-gebouw ¹	toneelschuur totaal	w.o. film-schuur	jaar	Patronaat
1999/00	96.876	89.226	56.213	27.065	1999	52.863
2000/01	100.657	90.001	62.211	30.955	2001	53.080
2001/02	105.687	8.370	64.251	31.859	2002	57.149
2002/03	60.395	11.027	85.801	52.755	2003	61.834
2003/04	0	9.162	115.344	74.118	2004	68.257
zalen	1	op locatie	2	1		1

¹ vanaf sept. 2001 t.b.v. verbouwing gesloten, vanaf die datum concerten op diverse locaties in Haarlem

² vanaf maart 2002 i.v.m. geplande verbouwing gesloten

1.3.2 Kunstenaars

In 2003 is een nieuw atelierverzamelgebouw gekocht en ingericht, 'Het Hoofdkantoor' in de Waarderpolder. Dit betekent dat er nu 35 werk- en oefenruimten zijn voor kunstenaars. De gemeente is nog bezig met de oprichting van de atelierbeheerstichting.

Ter ondersteuning van het Haarlemse kunstenaarsklimaat is het project 'Flankerend beleid kunstenaars' uitgevoerd. Onderdeel van dit beleid zijn de deelprojecten 'Stages bij culturele instellingen' (2004-2005) en 'Beroepskunstenaar in de klas' (2002). Acht kunstenaars namen hieraan deel.

De introductie van de website www.haarlemcultuur.nl vond ook in 2004 plaats. De site bevat informatie over cultuur in Haarlem en meer specifiek informatie voor en over kunstenaars.

Op de website staat informatie van ongeveer vijftig Haarlemse kunstenaars.

Ongeveer 90 kunstenaars zijn door de verschillende deelactiviteiten bereikt. Voor 38 kunstenaars is nieuwe werkruimte gecreëerd.

In 2004 zijn 32 aanvragen ontvangen voor kleinschalige kunstprojecten in de openbare ruimte en rond evenementen. Negen kunstprojecten werden geselecteerd en zijn uitgevoerd. Het resultaat was een geslaagd leerproces voor de betreffende kunstenaars en aandacht voor kunst en cultuur op verschillende plekken in de stad en bij evenementen.

1.3.3 Cultuurcoalities

Een aantal instellingen heeft zich in 2002 – 2003 verenigd in twee coalities:

- ‘Hedendaags en Cultureel erfgoed’ gevormd door Toneelschuur, Patronaat, Stadsschouwburg, Studio Grasland en Nieuwe Vide. En de ander is
- de coalitie ‘Historisch Erfgoed Haarlem’. Hierin werken de Stadsbibliotheek, Archiefdienst/Historisch Museum Haarlem en het Frans Hals Museum samen.

Beide coalities hebben gezamenlijk het Cultuurprofiel Haarlem 2005 – 2008 geformuleerd. Dit was tevens het startpunt voor een regelmatig overleg tussen de cultuurpartners over mogelijkheden tot samenwerking. De samenwerking binnen de coalitie Historisch Erfgoed Haarlem heeft geresulteerd in een maandelijkse Erfgoednieuwsbrief, de Erfgoednacht en diverse onderlinge samenwerkingsprojecten, met als hoogtepunt het Heimweefestival en afstemming van programmering tussen de coalitiepartners.

1.3.4 Cultuurnota

In de nieuwe Cultuurnota 2005 – 2008 kiest Haarlem voor een goede infrastructuur van culturele voorzieningen, ruimte voor topkwaliteit en een gezond productieklimaat. Met deze uitgangspunten verwerft en versterkt Haarlem haar toeristische wervingskracht en aantrekkelijkheid voor bewoners en bedrijfsleven. De nota kwam tot stand na een grondig inspraak- en besluitvormingstraject. De nota bevat tevens een nieuwe financieringssysteem voor cultuur.

1.3.5 Culturele instellingen

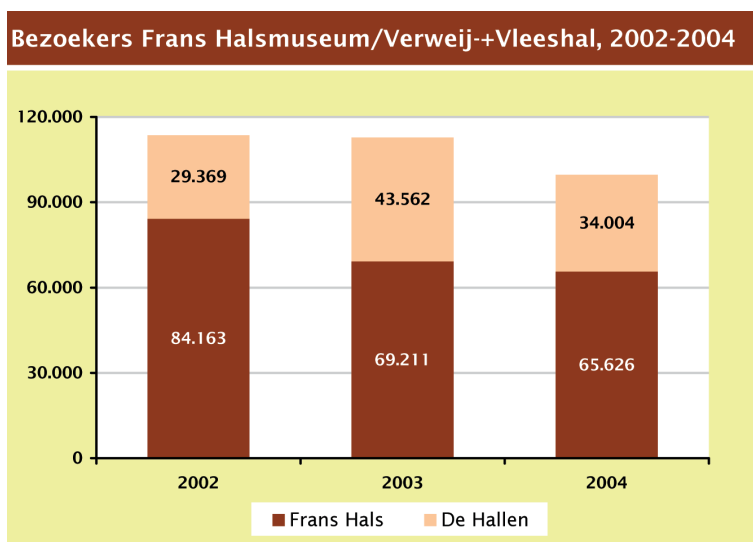
Frans Hals Museum|De Hallen

Het Frans Hals Museum|De Hallen kan terugkijken op een succesvolle periode. Het doel om 15% meer bezoekers dan in 2001 te halen is ruimschoots gehaald. In 2003 bezochten 112.000 mensen het

museum, in 2004 waren dat er meer dan 102.000 en in 2005 stond de teller na acht maanden al op 72.500.

De jaarlijkse aantallen bestaan uit een vaste hoeveelheid bezoekers en bezoekers die speciaal voor een bijzondere tentoonstelling komen. Publiekstrekkingen zijn grote tentoonstellingen over oude kunst en exposities met spraakmakende hedendaagse kunst.

Op dit moment loopt er een onderzoek naar de mogelijkheid om het Frans Hals Museum|De Hallen te verzelfstandigen.

Frans Hals Museum|De Hallen

Succesvolle exposities oude kunst

- 2003: 'Satire & Vermaak', over het genrestuk van Frans Hals en zijn tijdgenoten, georganiseerd samen met de Kunsthalle Hamburg
- 2004/2005: 'Pieter Claesz, meester van het stilleven in de Gouden Eeuw', georganiseerd samen met Kunsthau Zürich en de National Gallery Washington.

Hedendaagse samenwerking

Jaarlijks presenteert De Hallen circa 10 tentoonstellingen hedendaagse kunst, vaak in coproductie. In de afgelopen jaren werd samengewerkt met het Hamburger Bahnhof (Berlijn), de Fondation Cartier (Parijs), de Deichtorhallen (Hamburg) en het Fotomuseum (Antwerpen).

Expositie op expeditie

Haarlemse tentoonstellingen worden ook door andere instellingen overgenomen. Zo hingen exposities van het Frans Hals Museum in het Institut Néerlandais in Parijs, de Photographers' Gallery in Londen en de Vanderbilt University in Nashville.

Kunst als leraar

'Rondje Cultuur': 5 keer per jaar maken groepjes van 25 leerlingen op de fiets een rondje langs culturele instellingen. Steeds krijgen drie tot vijf groepen in twintig minuten een rondleiding door het museum. Verder zijn er interactieve rondleidingen in De Hallen en in het Frans Hals Museum; met de Volksuniversiteit werd samengewerkt bij de Pieter Claesz-tentoonstelling.

Fusieproces culturele instellingen

De drie Haarlemse instellingen voor cultuureducatie, Muziekcentrum Zuid-Kennemerland (MZK), Kreator en Volksuniversiteit, willen hun krachten en activiteiten bundelen en zoeken daarvoor een nieuw en gezamenlijk onderkomen. In 2008 moet de fusie zijn beslag krijgen. Haarlem krijgt dan een Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd (CCVT).

1.3.6 Cultureel erfgoed

Haarlem is trots op haar cultureel erfgoed. Zo is aan de verbetering en het behoud van het cultureel erfgoed expliciet aandacht gegeven in het plan van aanpak voor de Zomerzone. Het behoud van cultureel erfgoed is ook opgenomen in de visie op Delftwijk en het convenant voor de binnenstad.

Het rijk stelde voor de Patrimoniumbuurt, Kleverpark en de Bomen- en Planetenbuurt aan te wijzen als beschermde stadsgezichten. Haarlem heeft hierop terughoudend gereageerd, mede vanwege de financiële gevolgen. Ook vraagt Haarlem zich af of behoud bijdraagt aan de leefbaarheid van deze gebieden.

Vanwege de vele veranderingen in het rijksbeleid en de relatief geringe beschikbare middelen, is nog geen aanwijzingsbeleid ontwikkeld voor cultuurhistorie en monumentenzorg in Haarlem. Dit gebeurt naar verwachting in 2006. Ook archeologie valt dan binnen dit beleid.

Haarlem bepleit bij het rijk meer afstemming in regelgeving op het gebied van archeologie en milieu. Aanleiding vormen de ontwikkelingen in wetgeving op beide beleidsterreinen. Ook bepleit Haarlem dat gemeenten de gelegenheid krijgen een archeologiefonds op te richten.

Verder neemt de gemeente deel aan het Europese project 'European Route of Industrial Heritage'(ERIH). Het project is bedoeld om de gemeenschappelijke identiteit van Europese burgers zichtbaar te maken. De gemeente werkt mee aan een route langs industrieel erfgoed rond het gebied langs het Noordzeekanaal. Het EHB-terrein in Haarlem is een van de ankerpunten in de route, die vrijwel gereed is. In de loop van 2006 zal een speciale website de route ondersteunen en promoten. Het project wordt financieel ondersteund door de Europese Unie en de provincie Noord-Holland. De route is een ontwikkelingsproject, waarbij de deelnemende gemeentes daarna gezamenlijk verder werken aan de opbouw ter stimulering van toerisme.

Haarlems verleden vertoond

De archeologietentoonstelling 'Haarlemmer Olie' (2004) in het Archeologisch Museum Haarlem kreeg landelijke bekendheid. De tentoonstelling 'Schat graven' trok zoveel kinderen, dat de expositie werd verlengd. Vooral veel scholen bezochten het museum. Op 30 juni 2005 opende de tentoonstelling 'Baardig steengoed'.

I.4 SPORT

1.4.1 Sportaccommodaties

HFC Haarlem gaat verhuizen naar het nieuwe stadion De Oostpoort in de Zuiderpolder. De realisatie-overeenkomst is in 2005 ondertekend. Ook de jeugdopleiding zal verhuizen naar een nieuwe accommodatie.

Het plan Stadion Oostpoort bevat:

- stadion met 8.000 zitplaatsen
- maximaal 10.000 m2 woningen
- maximaal 6.500 m2 hotel
- circa 3.000 m2 vrijeijds mogelijkheden
- circa 500 m3 kinderopvang
- circa 3.000 m2 kantoor- en buurtfuncties
- maximaal 4.000 m2 grootschalige winkels
- maximaal 8.000 m2 kleinere detailhandel
- tenminste 900 ondergrondse parkeerplaatsen.

Het Pim Mulier Sportcomplex is met een flinke investering op topniveau gebracht. De accommodatie zal worden gerenoveerd en uitgebreid met een tal van sportgerelateerde functies.

Ook zijn de atletiekbaan van het Pim Mulier Complex, het sportterrein aan de Kleverlaan en de velden van Geel Wit aan de Van Oosten de Bruijnstraat vernieuwd of opgeknapt.

Zwembad De Houtvaart opent in het voorjaar van 2006.

De Kunstijsbaan Kennemerland is voorzien van een nieuwe ijsvloer, met als uitbreiding een 'krabbelbaantje' op het middenterrein. Bij de aanleg van de nieuwe vloer is tegelijk de koelinstallatie vervangen door een milieuvriendelijk type, zonder giftig ammoniak. Ook de fundering en de basis voor de overkapping van de Kunstijsbaan Haarlem liggen klaar, maar door bezwaren tegen het bestemmingsplan is het werk tijdelijk stilgelegd.

De gemeente heeft een voorkeur voor financieel gezonde, sterke omniverenigingen. Sportclubs TYBB, DCO en DSC'74 hebben zich in een intentieverklaring uitgesproken tot verregaande samenwerking op de nieuwe accommodatie van het noordelijk gedeelte aan het sportcomplex Noord-Schalkwijkerweg

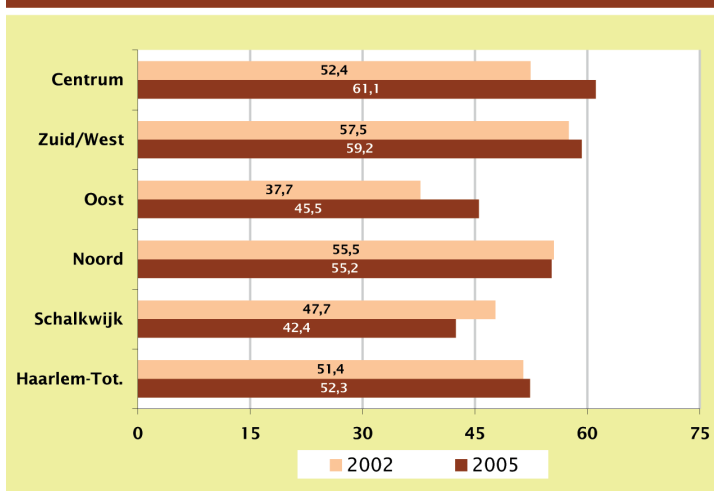
1.4.2 Jeugd en Sport

De Buurt Onderwijs Sport (BOS)-impuls van het Ministerie van VWS zorgt voor de uitvoering van een drietal projecten in Schalkwijk en Oost. Voor twee andere projecten heeft de gemeente bij het ministerie subsidie aangevraagd. Hoofduitvoerder van de BOS-impuls is de Stichting SportSupport, die ook de sportjeugdpassen voor het onderwijs uitgeeft.

Topsport in Haarlem 2002-2006

- EK Honkbal plus pre-olympisch kwalificatietoernooi (2003)
- WK Honkbal (2005)
- Haarlemse Honkbalweek (2002 en 2004)
- EK Judo (2004)
- enkele softbaltoernooien op Europees niveau

Percentage regelmatige sporters per Haarlems stadsdeel

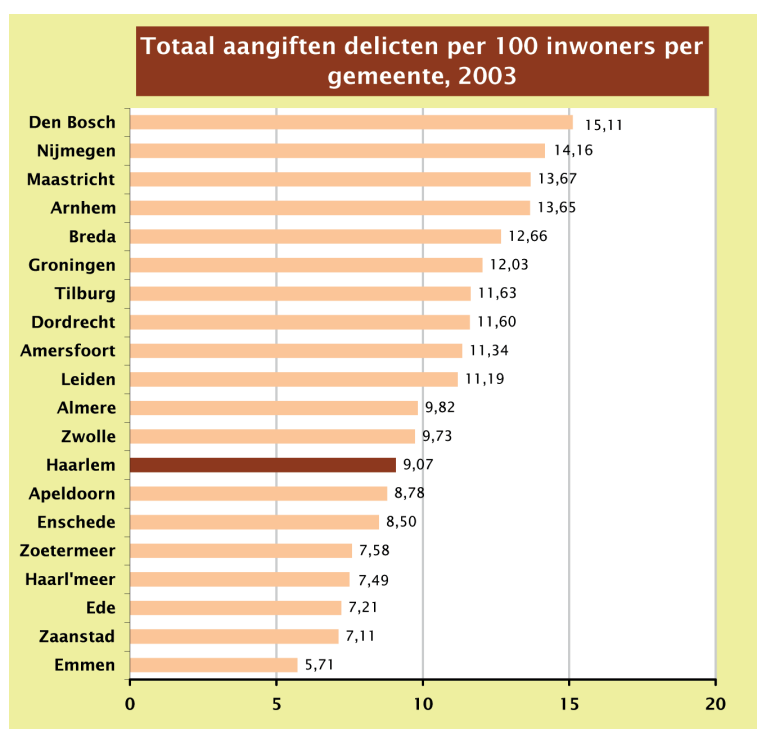

II. DE VEILIGE STAD

II.1 VEILIGHEID, OVERLAST EN HANDHAVING

Gemeente en inwoners hebben elk een eigen rol in het creëren van veiligheid. Het levert vooral resultaat op als er wordt samengewerkt. Dat is in Haarlem de afgelopen periode nadrukkelijk en met succes gebeurd. De stad scoort in overzichten van veilige steden goed tot zeer goed.

Uit cijfers blijkt dat Haarlemmers zich veiliger voelen in hun stad en buurt dan drie jaar geleden. In

2002 voelde 36% van de Haarlemmers zich wel eens onveilig in hun stad, in 2005 is dit gedaald tot 33%. In de eigen buurt voelt 21% zich wel eens onprettig. Eveneens een verbetering met drie jaar geleden, toen dit nog 28% was.

Enkele onderbouwingen van de verbetering zijn:

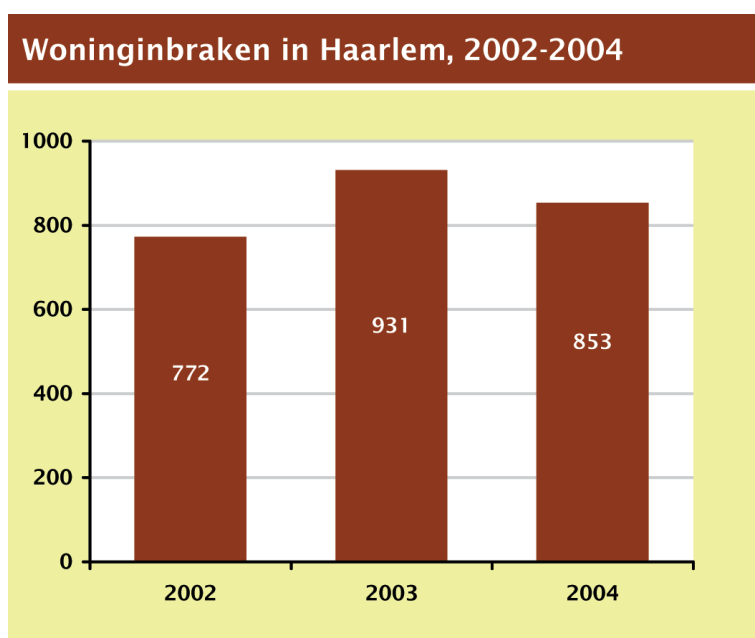
- Vanaf 2001 constateert de Politie Kennemerland elk jaar een daling van het aantal aangiften van strafbare feiten.
- In 2005 is de aangiftebereidheid in Haarlem fors gestegen; een bijzonder gunstige trend (want in heel Nederland is de aangiftebereidheid met een paar % punten gedaald).
- De politie constateert opvallende dalingen van een aantal delicten: woning- en auto-inbraak, fietsen- en autodiefstal en inbraak in bedrijven. De politie publiceert veelvuldig over deze gunstige ontwikkelingen. Dit heeft vermoedelijk effect op hoe de burgers de veiligheid in Haarlem beleven.
- Er is een verhoogde inzet van de gebiedsgebonden agenten waardoor meer contact is met de burgers en zij daardoor het gevoel hebben dat de politie meer aanspreekbaar is en luistert naar problemen. Dit heeft weer een positief effect op de veiligheidsgevoelens van mensen.
- Aanpak van intensieve veelplegers. Wanneer notoire veelplegers vastzitten kunnen zij geen delicten plegen en overlast veroorzaken. Dit heeft effect op het aantal gepleegde strafbare feiten.

Ook de gemeente speelt een aanzienlijke rol bij de verbetering van de veiligheidsgevoelens. Denk daarbij aan het effect van de volgende projecten: aanpak van onveilige plekken, achterpaden van woningen, overlast van jeugd, drugsgebruikers & openbare orde, problemen dak- en thuislozen, het Keurmerk Veilig Wonen, Keurmerk Veilig Ondernemen, aandacht voor huiselijk geweld, veiligheid in en om de scholen en aandacht voor herinrichting en herstructurering van gebieden.

11.1.1 Veilig wonen

Om het aantal woninginbraken te verminderen is landelijk en lokaal een gericht gemeenschappelijk offensief van politie, woningbouwcorporaties, bewoners en gemeentelijke sectoren gevoerd. Het aantal inbraken is hierdoor na de grote daling in de vorige periode min of meer op hetzelfde niveau gebleven. Haarlem scoort hiermee in vergelijking met andere steden goed.

Voor nieuwe woningen en woningen waar groot onderhoud of een renovatie plaatsvindt bestaat het keurmerk 'Veilig Wonen'. Haarlem stimuleert de eigenaren en bouwers om volgens de normen te werken. Daarvoor is een gemeentelijk bouwplanadviseur/coördinator keurmerk 'Veilig Wonen' aangesteld. Ook is het keurmerk opgenomen in bestemmingsplannen, de richtlijnen voor fysieke projecten en in het algemene programma van eisen voor de openbare buitenruimte. Van medio 2001 tot medio 2003 zijn 1.764 certificaten uitgereikt voor woningen en van medio 2003 tot eind 2004 waren dat er 2.149.

Bron: Politie Kennemerland

11.1.2 Fietsendiefstal

Om diefstal van fietsen te verminderen is het aantal bewaakte en onbewaakte stallingen uitgebreid, onder andere met een grote stalling in de Smedestraat. Overdag, maar ook op koopavond en op de uitgaansavonden zijn er nu twee bewaakte, openbare en gratis fietsenstallingen in de binnenstad voor het winkelend en uitgaanspubliek (overdag op zaterdag zelfs drie). Daarnaast zijn in de binnenstad oude fietsenrekken vervangen en betere, nieuwe bijgeplaatst. Tegelijkertijd zorgen politie en justitie voor een gerichte opsporing en vervolging als een fiets toch wordt gestolen. In 2003 was ten opzichte van het jaar ervoor een daling van het aantal fietsendiefstallen van dertig procent. In 2004 heeft de opsporing en vervolging van veelplegers van fietsendiefstallen geleid tot een verdere daling van het aantal fietsendiefstallen met 5% ten opzichte van 2003.

De fietsenstallingen leveren een bijdrage aan het voorkomen van diefstal, maar ook aan vermindering van de overlast door slordig geparkeerde fietsen in de binnenstad. Ook vormen de stallingen een belangrijke stimulans voor het gebruik van de fiets.

11.1.3 Jeugd en veiligheid

Jeugdparticipatieprojecten betrekken jongeren actief bij hun eigen leefomgeving. Ze dragen bij aan een groter verantwoordelijkheidsgevoel en aan een afname van criminaliteit en overlast. Ze beïnvloeden de veiligheidsbeleving positief. In de programmaperiode gerealiseerde projecten: Future Gang, Jeugd Toezicht Team, Summer Session, Jamsessies en Workshops, Summerstart, Actie Zinloos Geweld, Jongerenhonk Meerwijk Noord, Kidsklub.

Voor jongeren die desondanks in aanraking komen met justitie bestaat de mogelijkheid van een taakstraf. In 2003 zijn 349 en in 2004 305 jongeren doorgestuurd naar het gemeentelijke bureau Halt. Het percentage meisjes is in 2004 sterk gestegen ten opzichte van 2003. De doorlooptijd in 2004 was 5,4 dagen korter dan in 2003. Hiermee werd nog meer recht gedaan aan het lik op stuk beleid.

II.2 BIJZONDERE GROEPEN

II.2.1 Gerichte aanpak veelplegers

Met justitie en andere steden werkt Haarlem samen aan de gerichte aanpak van veelplegers. Kern van de samenwerking is afstemming tussen de justitiële en nazorgketen. Notoire veelplegers kunnen een langduriger straf tegemoet zien en daarna zorgt de gemeente er in een nazorgtraject voor dat zij soepeler in de samenleving kunnen reïntegreren. Het Leger des Heils is gestart met intensieve begeleiding van vier veelplegers in het zogenoemde Domusproject. Het Schakelstation speelt ook een belangrijke rol in de begeleiding van (ex-)veelplegers. De lijst veelplegers bevat 78 personen (2005) en wordt jaarlijks bijgesteld. Een veelpleger die op de lijst voorkomt staat onder verscherpt politietoezicht en wordt op één of meerdere trajecten ingezet.

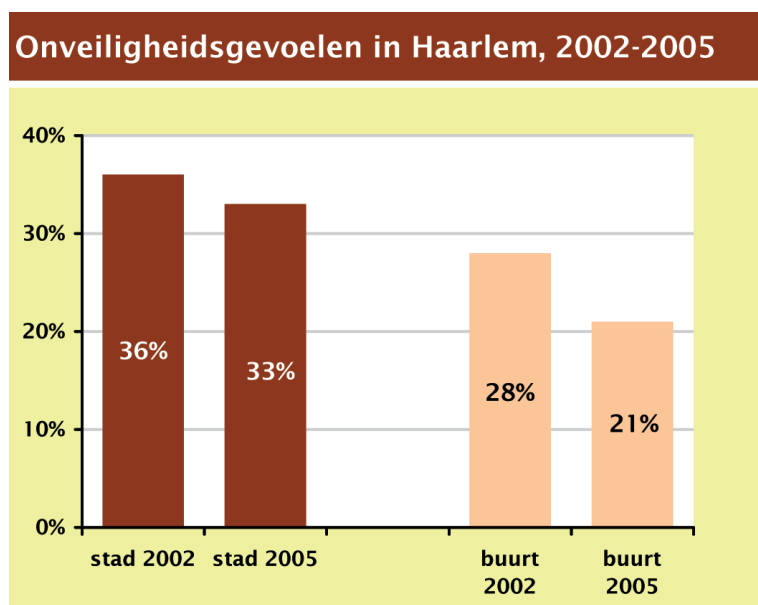
II.2.2 Verminderen overlast

Het project Buurt aan Zet duurde van 2001 tot 2005 en had tot doel het verminderen van overlast in de binnenstad inclusief de Burgwal. In samenwerking met bewoners zijn circa veertig projecten gestart. Met name het gevoel van onveiligheid in het algemeen en dat in de eigen buurt is sterk verminderd (20 tot 30% in de periode 2002-2005). Uit de Veiligheidsrapportage 2004 blijkt dat rommel

op straat, overlast van jongeren en graffiti sterk zijn afgenomen. Het aantal burgers dat wil dat de gemeente meer aandacht besteedt aan de overlast door druggebruikers, is gestegen van 4,1% naar 5,1%. In de top 15 van problemen uit de Veiligheidsrapportage blijft rommel op straat op nummer 1. Overlast door groepen jongeren blijft op plaats 7. Graffiti is gedaald van plaats 12 naar 15.

Belangrijkste problemen in de buurt, 2002-2005 (% vd respondenten)			
problemen	2002	2005	verschil
1. onderhoud wegen, straten, plantsoenen, openbare ruimte	19	30	+11
2. vervuiling, rommel (incl. hondenpoep)	29	27	-2
3. parkeeroverlast, -voorzieningen	19	25	+6
4. verkeersoverlast, -voorzieningen, -veiligheid	22	21	-1
5. gebrek aan speelvoorzieningen, voorzieningen jeugd	13	11	-2
7. onveiligheid, vandalisme, agressiviteit	12	9	-3
8. overlast jongeren	9	8	-1
9. geluids- en stankoverlast	3	6	+3
10. openbaar vervoer, Zuidtangent	7	5	-2
11. verlichting	4	5	+1
12. gebrek aan groenvoorzieningen	8	4	-4
13. drugsoverlast, junks, zwervers, daklozen	6	4	-2
14. achteruitgang voorzieningenniveau algemeen	3	3	-
15. sfeer, mentaliteit (ieder voor zich, er is geen contact, etc.)	4	2	-2
16. overlig	16	18	+2

II.2.3 Onveiligheidsgevoelens

Uit de Leefbaarheidsmonitor 2005 blijkt dat onveiligheidsgevoelens ten opzichte van 2002 iets zijn afgenomen en daarmee weer op het niveau zijn van vijf jaar geleden. In de afgelopen jaren was sprake van een licht stijgende tendens in verschillende vormen van overlast. Het percentage Haarlemmers dat zegt slachtoffer te zijn van fietsendiefstal is volgens de monitor gelijk gebleven, bij een aanzienlijke daling van het aantal aangiften.

II.3 VERGUNNINGEN EN HANDHAVING

II.3.1 Vergunningverlening

In 2003 zijn 380 evenementenvergunningen verleend, in 2004 waren dat er 410. Met ingang van 1 januari 2005 is de vergunningplicht voor kleinere, weinig risicodragende evenementen vervangen door een meldingsplicht. In de afgelopen periode is prioriteit gegeven aan het toezicht bij evenementen, het specificeren van de in te zetten capaciteit, de ontwikkeling van een handhavingsprotocol en het coördineren van de handhaving bij evenementen. Er was sprake van een goede risicobeheersing.

II.3.2 Proefproject handhaving verkeersovertredingen

Sinds juli 2004 zijn de bevoegdheden van circa tien parkeercontroleurs uitgebreid, waardoor zij ook handhavend kunnen optreden tegen bepaalde rijdende verkeersovertredingen. Behalve in Schalkwijk is in heel Haarlem het percentage inwoners dat aandacht vraagt voor verkeersonveiligheid (veroorzaakt door brommers en scooters) gedaald.

II.3.3 Handhaving

De handhaving van de gemeentelijke regels heeft in het verleden onvoldoende en vooral versnipperde aandacht gekregen. Om dit te verbeteren is een handhavingsregisseur aangesteld, die heeft gezorgd voor meer samenwerking en een meer eenduidige werkwijze van de verschillende handhavers.

Vanaf 2004 gebeurt de handhaving op basis van het handhavingprogramma. Uit de evaluatie blijkt dat een groot deel van de actiepunten inmiddels is afgehandeld en daarom is besloten om binnen één jaar de regie over de handhaving op te laten pakken door de lijnorganisatie.

II.3.4 Ketengerichte aanpak

De gebruikersruimte voor verslaafden is open. Deze voorziening is ingebed binnen de ambulante verslavingszorg. Ook wordt er een integrale visie op de verslavingszorg ontwikkeld.

Om te voorkomen dat de voorziening op haar beurt weer tot inbreuken op de openbare orde leidt, is een pakket aan maatregelen samengesteld dat overlast in de directe omgeving moet tegengaan. De effecten van de voorziening en maatregelen zullen worden beoordeeld aan de hand van een nulmeting in oktober 2005 en een vervolgmeting, die een jaar later zal worden uitgevoerd.

II.4 VEILIG STAPPEN

II.4.1 Openstellingstijden horeca

Na een discussie met Koninklijke Horeca Nederland, de wijkraden en de politie is besloten het stelsel van sluitingsuren in samenhang met het gehele horecasanctiebeleid ongewijzigd te laten. Dit omdat de resultaten goed zijn en de betrokken partijen tevreden zijn. Wel is er nog een discussie over het sluitingsuur van 2.00 uur op donderdagavond. Omdat de horeca dit wilde verlengen is 1 maart 2005 een proef gestart met een verruiming naar 4.00 uur. In totaal hebben 27 horecabedrijven in de binnenstad hiervan gebruikgemaakt. De proef liep tot 1 september 2005. Hierna is een evaluatie gehouden. In het voorstel tot vaststelling van de wijziging van de APV door de raad is een verruiming van de sluitingstijden op de donderdagavond opgenomen.

11.4.2 Sanctiebeleid

Het sanctiebeleid voor horeca en coffeeshops heeft de afgelopen jaren goed gewerkt. De mede verantwoordelijkheid van horecaondernemers is tot uiting gekomen in het ondertekenen van het zogenoemde horecaconvenant. Een van de onderdelen daarvan is het portiersbeleid. De portiers worden in samenwerking met de politie opgeleid en kunnen via portofoons communiceren met het politie-horecateam. Hierdoor is er een goede samenwerking tussen de portiers en de politie gegroeid, met meer veiligheid voor bezoekers én portiers.

Het halfjaarlijks overleg tussen de wijkraden, Horeca Nederland afdeling Haarlem, de politie, de afdeling veiligheid en de afdeling milieu onder leiding van de burgemeester werkt al jaren bevredigend. Het aantal opgelegde sancties aan horecabedrijven is in de loop der jaren licht afgenomen.

11.4.3 Plaatsing van extra urinoirs

Op dit moment zijn er in Haarlem twaalf openbare urinoirs (plasbogen) geplaatst. Daarnaast heeft de gemeente ook bij een tweetal fietsenstallingen toiletvoorzieningen gecreëerd. Een verdere uitbreiding van de toiletvoorzieningen is nog in voorbereiding.

11.5 VEILIG IN DE REGIO

11.5.1 Veiligheidsregio in oprichting

In de afgelopen periode is de regionale Hulpverleningsdienst Kennemerland (HDK) verder uitgebouwd tot veiligheidsregio in oprichting. Ten opzichte van andere regio's in het land beschikt de HDK over een voorsprong, omdat er reeds sprake is van een bestuurlijke organisatorische fusie van regionale brandweer, de post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening bij rampen en ongevallen en de GGD. Ook voorlopers zijn het regionaal veiligheidsbureau (waarin ook de politie functioneert) en de in uitvoering zijnde plannen van een volledig geïntegreerd meld- en informatiecentrum, waarin ook de politiemeldkamer opgaat. Bovendien zijn er plannen om de brandweer te regionaliseren. De fusie van de brandweer van Haarlem en Bloemendaal is daar een voorloper van. De ontwikkeling van de HDK loopt goed in de pas met het kabinetsstreven voor het oprichten van geïntegreerde veiligheidsregio's.

11.5.2 Brandweezorg

In maart 2003 brandde de Koningkerk aan de Kloppersingel af, waarbij drie brandweerlieden om het leven kwamen. Mede op basis van de resultaten van het onderzoek naar de toedracht en omstandigheden van dit ongeluk is het programma 'Brand Meester' opgesteld. Vanaf 2004 vindt de verbetering van de brandweerorganisatie plaats. Het programma, zorgt ervoor dat de brandweer adequate brandweezorg aan de inwoners van Haarlem kan leveren, zonder daarbij de veiligheid van het eigen personeel uit het oog te verliezen. Onderdeel van het programma is het opstellen van aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten, waarvan er inmiddels 150 gereed zijn. Sinds januari 2005 zijn de brandweerkorpsen van Haarlem en Bloemendaal gefuseerd.

III. DE DIENSTBARE STAD

III.1 DE DIGITALE GEMEENTE

De gemeentelijke website is voor steeds meer mensen de eerste informatiebron over en van de gemeente. Om aan de huidige eisen te voldoen moet de website op korte termijn worden gemoderniseerd. In het afgelopen jaar is begonnen met het opstellen van een plan van aanpak ter herziening van de site.

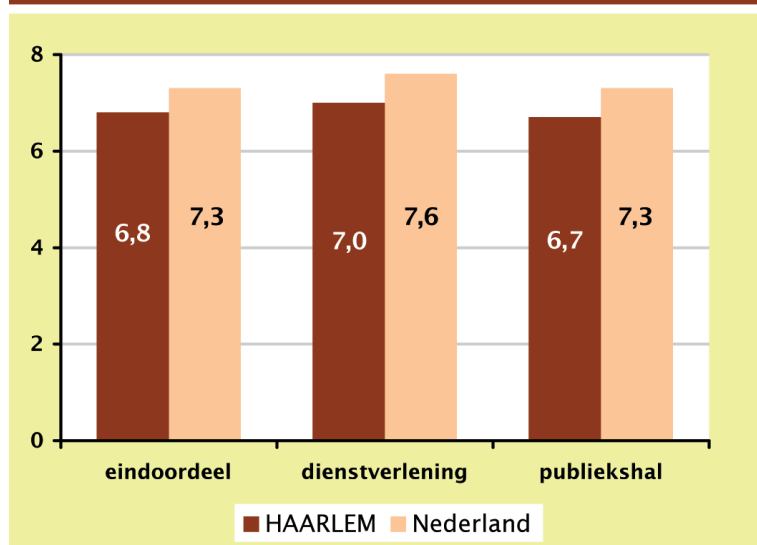
Belangrijke reden voor burgers om www.haarlem.nl te bezoeken is het krijgen van informatie over gemeentelijke producten. Daartoe heeft Haarlem het digitale loket ontwikkeld. Hier kunnen klanten op dit moment over dertig producten digitaal informatie (waaronder te downloaden formulieren) opvragen.

Het daadwerkelijk doen van transacties (zoals aanvragen en betalen van documenten) is nog niet mogelijk. Dit vereist een ingrijpende verandering in de werkprocessen achter het digitale loket. Daarnaast moet de gemeente de identiteit van de internet-aanvragers kunnen controleren. De rijksoverheid schept hiervoor momenteel de voorwaarden. Zo wordt het sof-nummer in 2006 het burgerservicenummer (het nummer blijft gelijk, alleen de naam verandert). Ook wordt de DigiD ingevoerd: een persoonlijke Digitale Identificatiecode waarmee overheden de identiteit van klanten die gebruik maken van internetdiensten kunnen verifiëren.

III.2 PUBLIEKE DIENSTVERLENING

Voor de verschillende dienstverleningskanalen (balie, telefoon, digitaal, post) zijn servicenormen vastgesteld. De normen zijn na de opening van de publiekshal in 2002 tot nu toe steeds gehaald. Wacht- en behandeltijden zijn binnen de normen gebleven. Alleen in piekperiodes komt het incidenteel voor dat klanten voor reisdocumenten langer dan een kwartier moeten wachten op hun beurt. De externe instroomstop zorgde wel voor een stijging van de wachttijden. Dit kon enigszins

Kwaliteitsmeting Publieksdienst, 2004

teniet worden gedaan door de invoering van het werken op afspraak (dus zonder wachttijd). Bovendien verbetert dit de tevredenheid van de klant over de dienstverlening.

Bij de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid is in mei 2004 het zogenoemde casemanagement ingevoerd. Elke klant krijgt een vast aanspreekpunt en deze medewerker begeleidt de klant gedurende het hele traject. Dit is zowel voor de klant als de organisatie plezierig. Het zorgt voor meer efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening.

III.3 BEVOLKINGSGEGEVENS

Met het programma 'Andere Overheid' wil het rijk de informatie-uitwisseling tussen de Gemeentelijke Bevolkings Administratie (GBA) en andere informatie- en gegevensbestanden digitaliseren. Dit om de informatie-uitwisseling kwalitatief te verbeteren en te versnellen. Haarlem heeft de eerste noodzakelijke technische randvoorwaarden ingevuld en wacht nu op aangekondigde

nadere richtlijnen van het rijk. Ondertussen is er controleprogrammatuur aangeschaft waarmee het sinds begin 2005 mogelijk is de kwaliteit van het volledige bevolkingsbestand te bepalen. De recent uitgevoerde landelijk verplichte GBA-audit toonde aan dat Haarlem nog niet aan alle gestelde eisen voldoet. Daarom is in 2005 een verbeterplan opgesteld.

III.4 STADSBIBLIOTHEEK

De digitale raadplegingen en uitleningen door de Stadsbibliotheek zijn in de afgelopen jaren enorm gestegen. Het raadplegen van digitale bestanden is gestegen met 361% en het uitlenen van digitale media met 89% terwijl was ingezet op een stijging met 25 respectievelijk 50%. Het gebruik van de webdiensten is inmiddels met 150.000 per jaar drie keer zo veel als het streefgetal. Met deze aantallen is het doel ruimschoots gehaald. Door de uitloop van het project 'zelfservicebalies' is maar in één van de vier vestigingen een team voor klantenservice en infopunt gerealiseerd. Wel is het gelukt om invulling te geven aan het afhandelen van complexe informatievragen.

Haarlem wil voldoende mensen met een informatieachterstand bereiken. Inmiddels volgen jaarlijks ruim zeshonderd vmbo leerlingen het bibliotheekprogramma. Het NT2-plein bereikt zestig procent van de deelnemers aan een inburgeringstraject. Ook bereikt de bibliotheek kinderen met een leeshandicap. De hoge uitleenfrequentie van de Makkelijk Lezen Plein-collectie met 6,3 uitleningen tegen 5,0 bij de algemene jeugdcollectie laat dat zien. Net zoals het hoge aantal van zeshonderd deelnemers aan informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders en leerkrachten. In de vestigingen Noord en Schalkwijk zijn Makkelijk Lezen Pleinen voor kinderen; in de Centrale Bibliotheek is een jongerenplein (4You plein) voor leerlingen van het vmbo. De aansprekende presentatie van de boeken zorgde voor een toename van het aantal uitleningen van informatieve boeken door jongeren met dertig procent. In de Centrale Bibliotheek is een NT2 plein ingericht voor burgers die Nederlands als tweede taal moeten leren. De dienstverlening is een groot succes en is inmiddels in het reguliere aanbod opgenomen.

De bibliotheek werkt actief samen met ongeveer dertig andere organisaties. Met twee klanten – Haarlems Dagblad en Het Waterlaboratorium – sloot de gemeente een dienstverleningsovereenkomst. Jaarlijks worden circa 25 activiteiten en 15 exposities in de bibliotheek georganiseerd. In 2006 opent de nieuwe bibliotheek Haarlem-Oost in het dan net geopende Reinaldahuis.

III.5 NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

Vanaf 1 januari 2005 zijn het Archief voor Kennemerland en het Rijksarchief Noord-Holland samengegaan in het Noord-Hollands Archief. Dit in de vorm van een gemeenschappelijke regeling van Haarlem, Velsen en het rijk. De burgemeester van Haarlem is voorzitter. De fusie heeft geleid tot een versterking van kennis en archieven waarvan bezoekers en afnemers van archiefdiensten profiteren. Momenteel wordt de Janskerk verbouwd tot een publieke archiefleeszaal. Hiermee komt de monumentale waarde van de binnenruimte van deze oudste kerk van Haarlem weer tot zijn recht. De verhuur van delen van de nieuwe archiefkelder onder de Janskliniek biedt derden, zoals de rechtbank, de mogelijkheid tot verantwoorde archiefzorg.

III.6 LOKET OUDEREN EN GEHANDICAPTEN

Het Loket in Haarlem-Noord is 1 april 2004 open gegaan. Het resultaat is dat de dienstverlening dichterbij de burger komt. In Noord hebben in 2005 zo'n zevenhonderd mensen van het loket gebruik gemaakt.

De gemeente neemt actief deel aan zorgoverleggen om de zorg aan klanten beter af te stemmen en te coördineren. Dit betekent op maat toegesneden zorg voor de klant.

Op dit moment onderzoekt de gemeente de ontwikkeling van een loketfunctie in het Centrum in samenwerking met Stichting Haarlem Werkt en de stadsdeelorganisaties Centrum Zuid en Zuid West.

In 2004 is met de woningcorporaties een convenant afgesloten waarbij een levertijd van kleine woningaanpassingen is overeengekomen van zes weken. Na de aanbesteding 'trapliften' is met de leverancier een levertijd van drie weken overeengekomen. Met het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) is een adviestijd van vier weken overeengekomen voor 80% van de aanvragen, waaronder de Gehandicapten Parkeer Kaart (GPK).

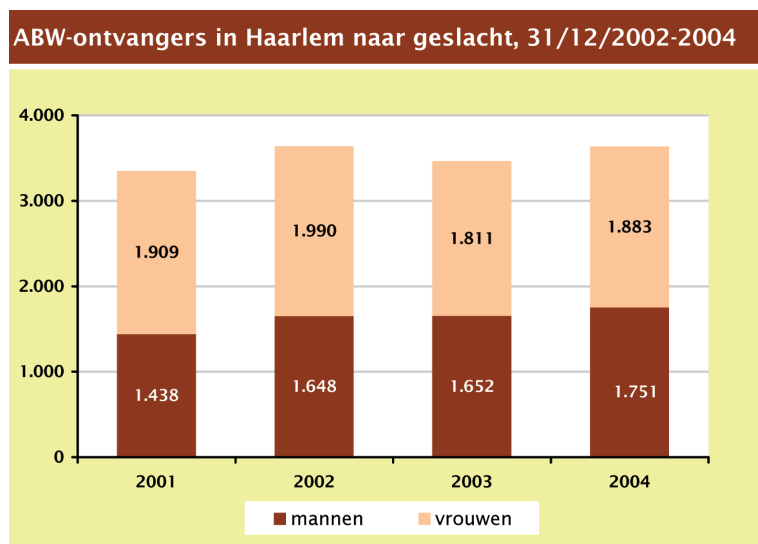
IV. DE ZORGZAME STAD

IV.1 PRIORITEIT BIJ KWETSBARE GROEPEN

In de afgelopen collegeperiode lag de nadruk op de heroriëntatie van het welzijnswerk. Belangrijkste doel was de onvermijdelijke bezuinigingen zo te verwerken dat er geen kaalslag plaats zou vinden, maar dat een betere aansluiting van het aanbod op de huidige behoefte tot stand zou komen. Het college legde het accent op weerbaarheid van kwetsbare groepen en een activerende, stimulerende rol van de stadsdeelorganisaties in de wijken. De raad stemde in mei 2005 in met deze uitgangspunten.

IV.1.1 Sociale Zaken op orde

De reorganisatie van de afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid is succesvol verlopen. In de afgelopen collegeperiode is een omvangrijk verbetertraject afgerond waarmee met name de bedrijfsvoering sterk is verbeterd. Vervolgens is een reorganisatie uitgevoerd ten behoeve van de invoering van het casemanagement. Met de invoering van het casemanagement hebben klanten van de afdeling SoZaWe een vast contactpersoon die verantwoordelijk is voor zowel de bijstandsverlening als de uitstroombesteding. Ook is een apart team casemanagers ingericht voor bijzondere doelgroepen als

dak- en thuislozen en mensen met een psychiatrische achtergrond.

De succesvolle afronding van het verbetertraject en de reorganisatie zijn eind 2003 voor het Ministerie van Sociale Zaken en Welzijn aanleiding geweest met Haarlem als laatste G26-gemeente afspraken te maken over intensivering van de uitstroombesteding in ruil voor extra middelen. SoZaWe heeft eind 2005 aan deze verplichtingen voldaan door het realiseren van 1.500 trajecten activering en reïntegratie.

IV.1.2 Huiselijk geweld

Tijdens deze collegeperiode werd het Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld opgericht. Begin 2006 gaat dit meldpunt verder als Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld voor Midden- en Zuid-Kennemerland bij de Sociaal Maatschappelijke Dienst. In het huidige AMHG, werken gemeente, politie, justitie en hulpverleningsinstanties, al intensief samen aan de aanpak van huiselijk geweld. In het toekomstige steunpunt worden de samenwerking en de bereikbaarheid verbeterd: 24 uur per dag kunnen slachtoffers, daders, beroepskrachten en alle andere betrokkenen op een centraal telefoonnummer terecht met een melding, hulp- of informatievraag. Een achterwacht kan eventueel snel ingrijpen.

IV.1.3 Schuldhulpverlening

Het aantal mensen dat zich bij de Stadsbank meldt met schulden is in de afgelopen jaren sterk gegroeid. Zo is het aantal 'open intakes' tussen 2003 en 2004 met 18% omhoog gegaan. Voor personen die afgesloten dreigen te worden van een nutsvoorziening of uit huis gezet dreigen te worden biedt de Stadsbank sinds enkele jaren hulp in de vorm van een crisisdienst.

Deze hulp bestaat uit bemiddeling tussen de schuldenaar en de schuldeiser(s). Ook de crisisopvang is met 27% toegenomen. Daarnaast zijn zowel de complexiteit als de omvang van de schulden toegenomen.

Met het oog op een meer preventieve aanpak wordt overlegd met de woningcorporaties over een gezamenlijke, vroegtijdige aanpak bij (huur-)schuldenproblematiek.

IV.1.4 Dak- en thuislozen

Onder de kwetsbare maatschappelijke groepen verstaat Haarlem ook dak- en thuislozen en verslaafden. Haarlem ziet het als haar taak voor hen opvang te verzorgen. De indruk bestaat dat hun aantal in de afgelopen jaren is gegroeid. De ernst van de problematiek is zeker toegenomen: meer dan de helft van de dak- en thuislozen is verslaafd of heeft een psychiatrische achtergrond.

Op dit moment wordt gewerkt aan het opzetten van een hostel voor verslaafden. Ook wordt gekeken naar vormen van begeleid wonen in samenwerking met onder ander Pré Wonen, de Regionale Instelling voor Beschermd Wonen en Brijder verslavingszorg. Haarlem ondersteunt waar mogelijk een initiatief van het Dak- en Thuislozenverbond om extra opvang te realiseren op het terrein van de Geestgronden in Bennebroek.

IV.1.5 Gebruikersruimte en verslaafdenzorg

Belangrijk speerpunt was de komst van een gebruikersruimte voor druggebruikers in het centrum van Haarlem. Na een jarenlange en zorgvuldige discussie over de plek waar deze het beste kon komen, hakte de gemeenteraad in 2004 de knoop door. De gebruikersruimte opende in november 2005 op de locatie van de Brijder Verslavingszorg aan het Spaarne 106. Met omwonenden zijn afspraken gemaakt over de verbetering van toezicht op de omgeving en over beheer. Om overlast tegen te gaan hebben de gemeente, de politie en Brijder een convenant ondertekend.

Het rijk verstrekt subsidie voor een project waarbinnen gebruikers onder medisch toezicht heroïne kunnen gebruiken. Haarlem heeft een aanvraag gedaan voor vijftig heroïnebehandelingseenheden. Eind 2005 werd deze aanvraag gehonoreerd. Het rijk betaalt € 1,3 miljoen aan Haarlem voor de medische verstrekking van heroïne aan een geselecteerde groep van vijftig langdurig verslaafden. Deze toewijzing is een belangrijk onderdeel van de keten in de verslavingszorg en -opvang.

IV.2 STERKE SCHAKELS

Op gebied van Wonen, Welzijn en Zorg werkt de gemeente met partners in de stad samen binnen het project 'Sterke Schakels'. De bedoeling van dit project is dat mensen die zorg nodig hebben beter worden bediend in hun woonsituatie. Eén van de eerste resultaten van dit project zijn de zorgkloketten. Na het succesvolle Lokaal Schalkwijk werd in 2004 een vergelijkbaar Lokaal Noord geopend aan de Rijksstraatweg. Al snel na de opening werd de service vanuit het lokaal uitgebreid met MEE, een organisatie voor het geven van advies en ondersteuning aan mensen met een beperking.

De in 2005 gehouden werkconferentie 'Vrijwillig Schakelen', over vrijwilligersactiviteiten, was aanleiding tot het ontwikkelen van een zogenoemde sociale kaart. De sociale kaart moet het aanbod en de samenhang van vrijwilligersactiviteiten laten zien.

Binnen Sterke Schakels wordt ook gekeken naar een wijkgerichte aanpak. De Noordketen is het eerste pilotproject. Het tweede pilotproject is het Reinaldahuis. In het Reinaldahuis komt een wijksteunpunt. Op deze manier verstevig je de band tussen wonen, welzijn en zorg.

IV.3 WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Haarlem is pilotgemeente voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Deze wet vervangt de huidige Welzijnswet. Een goede invulling van de WMO vergt veel voorbereiding.

Haarlem onderschrijft de doelstelling van de WMO om gemeenten de lokale regie te geven op het aanbod en de afstemming van zorg en welzijn. Er zijn wel zorgen over de vraag of de regering ook zorgt voor voldoende geld en instrumenten om de wet goed uit te voeren. Alleen dan biedt deze wet kansen om beter tegemoet te komen aan de welzijnsbehoeften van de Haarlemmers.

IV.4 SOCIALE PARTICIPATIE

IV.4.1 Wijkontwikkelingen en accommodaties

In de wijken Delftwijk, Slachthuisbuurt, Meerwijk Noord en Rozenprael is de methode van het zelforganiserend vermogen van burgers (Impuls) ingevoerd. De methode houdt in dat (groepen) bewoners worden ondersteund en gestimuleerd in het zelf uitvoeren van hun wensen. Ze doen het vooral zelf in plaats van dat ze het uithanden geven aan de overheid of andere organisaties.

Goed welzijnswerk heeft goede accommodaties. In de afgelopen collegeperiode is gebouw 'De Drie Punten' in gebruik genomen. Deze nieuwe accommodatie in het Rozenprael herbergt zowel welzijnsorganisaties als ouderensteunpunt Zuidwest en Floragaarde. Een multifunctioneel centrum in de Slachthuisbuurt is nog niet gereed.

IV.4.2 Stadsdeelorganisaties

De stadsdeelorganisaties zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van het welzijnswerk in de stad. De gemeente maakt daartoe prestatieafspraken met de stadsdeelorganisaties. In 2005 was er een pilot Nieuwe Sturingsrelatie SDO-gemeente. Kern daarvan is dat de gemeentelijke beleidsvragen een beter antwoord krijgen van de SDO's. De realisatie van een omvangrijke ombuiging. Onderdeel daarvan is dat de stadsdeelorganisaties peilen hoe de bewoners het werk waarderen, wat hun verwachtingen zijn en wat zij aan wensen en verlangens hebben. Daartoe voeren de stadsdeelorganisaties gesprekken met de klantengroepen en stemmen vervolgens hun aanbod aan voorzieningen daar op af. Een andere methode is de in 2003 uitgevoerde stadsdeelanalyse.

IV.4.3 Vrijwilligerswerk

Na jaren stabiel geweest te zijn, is het aantal Haarlemmers dat vrijwilligerswerk doet in de afgelopen periode flink gestegen. Opvallend is de hoge stijging van het aantal vrijwilligers van 75 jaar en ouder. Bijna eenderde van de Haarlemmers (31%) doet aan een vorm van vrijwilligerswerk in bijvoorbeeld de mantelzorg, bij een club, kerk, moskee, buurthuis, politieke partij of school. Dit is drie procent meer dan in 2002 en 2000.

Vooralsouders zijn meer vrijwilligerswerk gaan doen. Ruim een kwart van de ouders is op deze manier actief. Dat is aanzienlijk meer dan de veertien procent in 2000.

Uit de prestatieplannen die welzijnsorganisaties jaarlijks met de gemeente afsluiten blijkt dat meer 65 plussers actief zijn. Zij nemen vooral zorgfuncties op zich voor de 'echt' oudere Haarlemmers. Denk aan het chaufferen van ouders en diverse klus- en verzorgdiensten aan huis.

Naast het werven van ouders door welzijnsinstellingen speelt waarschijnlijk ook een rol dat ouders langer actief inzetbaar willen blijven. De leeftijd van het seniorschap schuift langzaam op.

Waar komen vraag en aanbod samen? Op de 'Beursvloer'. Op 13 oktober 2005 was het de eerste keer dat bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties elkaar konden ontmoeten. Vraag en aanbod werden succesvol samengebracht. De Beursvloer was een project binnen de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk.

IV.4.4 Sociale contacten

Het aantal sociale contacten met vrienden of familie is flink afgenomen ten opzichte van 2002. De binnenstad vormt daarbij een positieve uitschieter, en Schalkwijk een negatieve.

Het feit dat bewoners uit de binnenstad veel sociale contacten hebben is niet zo verwonderlijk. Hier wonen relatief veel jongeren en gezinnen zonder kinderen.

Bewoners uit Schalkwijk zijn juist veel minder sociaal actief. Hiervoor zijn verschillende verklaringen te bedenken. Allereerst zien we in de wijk veel verhuisbewegingen. Woonruimte is er relatief makkelijk te vinden. De wijk fungeert in die zin als 'tijdelijk adres'. Mensen die in Schalkwijk wonen investeren daarom misschien minder in sociale contacten. Bovendien hebben zij, zo blijkt uit het leefbaarheidsonderzoek, ook minder binding met de stad.

Er wonen in Schalkwijk relatief meer ouderen, dat zou mede kunnen verklaren waarom bewoners in deze wijk minder sociale contacten hebben.

IV.5 KINDEROPVANG

In de afgelopen collegeperiode is er een groot aantal kindplaatsen in de kinderopvang en in de naschoolse-opvang bijgekomen. Volgens de laatste officiële telling uit september 2004 waren er op dat moment 42 centra voor dagopvang met een capaciteit van 13.879 plaatsen en een bezettingsgraad van 79%. De naschoolse opvang bestond uit 28 centra met 3.776 plaatsen; de bezettingsgraad bedroeg 77%. De gewenste toename van het aantal plaatsen is daarmee gerealiseerd, maar het streven om de bezettingsgraad op 90% te krijgen niet. Dat heeft te maken met het vinden van geschikte locaties op voor ouders gewenste plekken in de stad. Ook blijkt dat veel ouders op slechts bepaalde dagen opvang willen. Sinds 1 januari 2005 is de Wet Kinderopvang van kracht geworden. Hierdoor is de rol van de gemeente verschoven van subsidiegever naar regisseur en kwaliteitsbewaker. In deze nieuwe rol zijn geen afspraken gemaakt over tussentijdse rapportages en tellingen; er zijn daarom geen cijfers over 2005 beschikbaar.

IV.6 ONDERWIJS

IV.6.1 Achterstandsbeleid

Er was veel aandacht voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De gemeente werkte hierin samen met de schoolbesturen. Een aantal projecten is in gang gezet zoals, voor- en vroegschoolse opvang, taalstimuleringsprogramma's, ondersteuning schoolloopbaan en het terugdringen van schooluitval.

Voor- en vroegschoolse opvang

Inmiddels is een aantal scholen al actief met voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Hiermee wil Haarlem een eventuele leerachterstand bij kinderen voorkomen. Tien scholen en vijftien peuterspeelzalen werken daartoe samen in koppels. Met deze projecten worden 50 kinderen bereikt.

Het idee om de rol van de peuterspeelzaal en het peuterwerk in de voor- en vroegschoolse opvang te versterken is niet gelukt. Hiervoor was te weinig geld en menskracht. De gemeente is nu wel bezig met de herijking van het peuterwerk. Dit valt binnen de afspraken van tweede Ontwikkelprogramma Haarlem. Doel is om in de keten kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs, de onderdelen zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

Haarlem feliciteert

Een andere manier om achterstanden tegen te gaan is het project 'Haarlem feliciteert'. Dit project loopt via de consultatiebureaus. Het project Stap-In kreeg op deze manier 72 aanmeldingen voor een informatiebezoek aan huis. Ook kregen 36 gezinnen licht pedagogische ondersteuning van Home Start. Belangrijk is ook dat de samenwerking tussen de peuterspeelzalen, de basisscholen en verschillende betrokken organisaties is verbeterd.

Onderwijsachterstanden

Het gemeentelijk beleid onderwijsachterstanden (GOA) heeft er toe geleid dat meer allochtone leerlingen met een schooladvies voor havo/vwo (2%) hun school afmaken. Het streefcijfer van vier procent is nog niet geheel bereikt. Taalachterstand kan een reden zijn. Uit de jaarlijkse onderwijsmonitor blijkt dat al in groep 1 van het basisonderwijs sprake kan zijn van taalachterstand bij allochtone leerlingen. Dit gegeven beïnvloedt de doorstromingskansen naar havo/vwo aan het einde van het basisonderwijs. De effecten van VVE zullen pas over enkele jaren zichtbaar worden in de advisering naar het voortgezet onderwijs.

Ouderbetrokkenheid

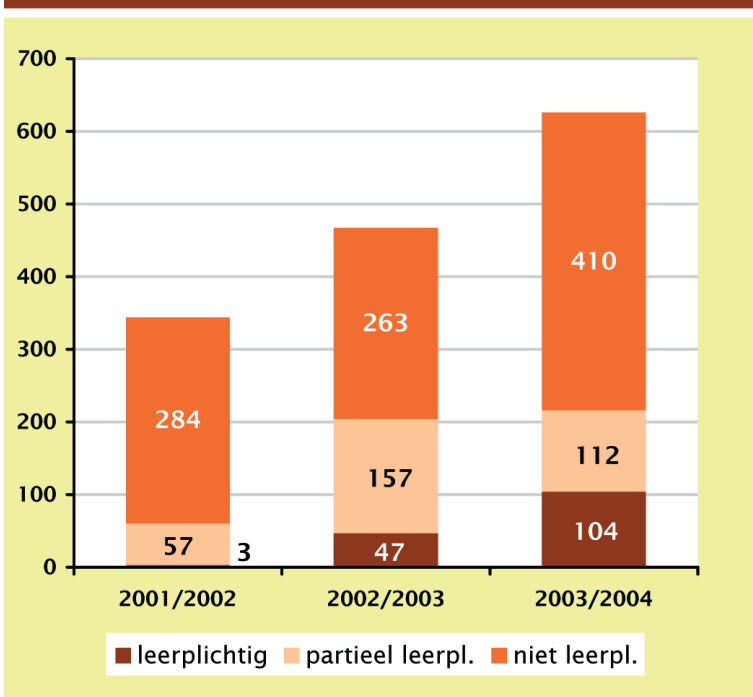
Via huiswerkbegeleiding, georganiseerd door allochtone zelforganisaties (onder andere HÖB, Witte Tulp en Avenir) worden ouders van de leerlingen betrokken bij het onderwijs. Daarnaast organiseren basisscholen informatiebijeenkomsten voor met name allochtone ouders. In Brede-Schoolverband gebeurt dit zelfs expliciet. Het NOVA-College biedt ook cursussen om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Kopklas en lespakket sociaal emotionele ontwikkeling

Het opzetten van een pilot-Kopklas strandde wegens tijdgebrek: er kon niet tijdig een geschikte, centraal gelegen, locatie worden gevonden. Het project is niet doorgegaan. Een Kopklas is bedoeld voor leerlingen van het basisonderwijs die een vwo- of havo-advies hebben, maar waarvan de prognose is dat zij – zonder extra inzet – minder kans hebben om hun diploma te halen. Tijdens het extra jaar gaat het er vooral om hun taalvaardigheid te verbeteren. In het schooljaar 2005-2006 start wel een Kopklas bij het nieuwe Teylercollege aan de noordzijde van Schalkwijk.

Het was ook de bedoeling dat basisscholen een lespakket sociaal emotionele ontwikkeling zouden krijgen. Het streven was dat eind 2005 de helft van alle basisscholen zo'n lespakket hadden ingevoerd. Dat is niet gehaald. Op dit moment nemen vijf basisscholen deel aan een project in samenwerking met bureau Oberon. Daarmee komt het percentage deelnemende scholen uit op vijf procent. Tot 2005 was geen geschikt lespakket over dit onderwerp beschikbaar. Evaluatie van dit project moet uitwijzen of het een geschikt lespakket oplevert.

Voortijdige schoolverlaters in Haarlem

Voortijdige schoolverlaters

Het aantal voortijdige schoolverlaters is vanaf 2002 gestegen van 450 naar bijna 600. Het gaat dus om een groep jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Binnen deze groep is het wel gelukt om meer uitvallers te herplaatsen (van 115 naar 228). Dit betekent dat het Project Integrale Aanpak Schoolverzuim zijn vruchten begint af te werpen. Zowel landelijk als lokaal staat de 'Aanval op de Uitval' hoog op de agenda bij scholen, ketenpartners, Leerplicht, RMC en Sociale Zaken. Eén van de instrumenten om potentiële schoolverlaters op te sporen is een goede regionale verzuimregistratie. Inmiddels is op alle scholen een deugdelijke methode ingevoerd.

Belangrijk is om te melden dat de versterking van de Leerplicht in regionaal verband zijn vruchten begint af te werpen. Daarnaast is in 2005 een verbeteringstraject bij het Haarlems Leerplichtonderdeel gestart. In 2006 zal ook de formatie uitgebreid worden.

IV.6.2 Vrienden van het VMBO

Van alle kinderen in Haarlem die de basisschool verlaten gaat circa 60% naar het vmbo. Extra aandacht voor deze groep kinderen spreekt dus voor zich. Niet alleen binnen het onderwijs maar ook in de gehele Haarlemse gemeenschap; van voortgezette opleidingen tot en met het bedrijfsleven. Met het oprichten van 'De Vrienden van het VMBO' is het de bedoeling om de aansluiting tussen vmbo-mbo-hbo te verbeteren, en met name om samen met het bedrijfsleven te komen tot het gezamenlijk organiseren van stages en leer- en werktrajecten. Het enthousiasme voor deze aanpak is bij alle betrokkenen groot. De bijeenkomsten van de 'Vrienden van het VMBO' worden druk bezocht. De onderlinge contacten zijn intensief en leveren resultaat op.

IV.6.3 Lokaal onderwijsbeleid

Aan het eind van deze collegeperiode is het initiatief genomen om samen met schoolbesturen de lokale agenda voor onderwijs in de komende jaren vorm te geven. Zowel gemeente als schoolbesturen hebben behoefte om gezamenlijk de zorg voor het onderwijs in de komende jaren in beeld te hebben en daar ook daadwerkelijk voor te staan. Begin 2006 ligt er een ontwerp van de agenda, die de opmaat zal worden voor de nieuwe collegeperiode.

IV.6.4 Brede Schoolontwikkeling

Het concept van de Brede School is uitgebreid naar een aantal locaties waaronder: Sint Franciscus Xaveriuschool, De Poort en Martin Luther Kingschool. De nieuwbouw van de Brede School in Meerwijk is gestart, het gebouw zal in 2006 worden opgeleverd. De ondersteuning van de ontwikkeling voor meer Brede Scholen is vastgelegd in convenanten met alle betrokkenen. De schoolbesturen hebben aangegeven dat zij zelf meer de regie willen gaan overnemen; een verheugende ontwikkeling in het licht van een meer integrale aandacht voor het kind op school.

IV.6.5 Onderwijshuisvesting

Na een aanvankelijke stagnatie in het begin van deze collegeperiode is de afgelopen twee jaar met schoolbesturen samengewerkt aan een meer samenhangende planning van de onderwijsvoorzieningen. Eind 2004 heeft dit geleid tot het vaststellen van het Strategisch Onderwijs Huisvestingsplan 2005-2009. In de diverse stadsdelen bestaat nu een goed inzicht in knelpunten en gewenste ontwikkelingen. Vernieuwing en herstructurering, met als opbrengst de inzet van vrijkomende locaties levert al succesvolle projecten op.

Als eerste resultaat van dit nieuwe beleid is er het besluit van de raad om de huisvesting van het totale vmbo-onderwijs in Haarlem te vernieuwen. Hierbij hoort een investeringsimpuls van 18 miljoen. Inmiddels zijn de initiatieffase en definitiefase voor complete nieuwbouw op het Badmintonpad en op 023 Haarlem afgesloten.

Andere belangrijke projecten zijn: de oplevering van de nieuwbouw van de Focusschool, de start van de herhuisvesting van de Dreefschool, huisvesting voor de Ter Cleefschool aan het Santpoortterplein, diverse grote uitbreidingen als Schoter, de Veronicaschool en het Stedelijk Gymnasium.,

Binnen de scholen was ook veel aandacht voor de bestrijding van legionella, asbestverwijdering en veiligheid van scholen. Bovendien is in 2004 nog 2 miljoen euro aan schoolbesturen beschikbaar gesteld voor het inlopen van achterstallig onderhoud.

Eind 2005 is met de schoolbesturen ook de discussie gestart over de verantwoordelijkheden van respectievelijk gemeente en besturen over onderhoud, uitbreiding en nieuwbouw van scholen.

Dit is een logische uitwerking van het Strategisch Structuurplan Huisvesting en een vernieuwing van het sinds 1997 bestaande stelsel van overeenkomst en verordening. Beide partijen zijn het er over eens dat nieuwe afspraken leiden tot meer transparantie en slagvaardigheid. Het streven is de schoolbesturen zoveel mogelijk integraal verantwoordelijkheid te geven voor de instandhouding van hun scholen, inclusief groot onderhoud.

IV.6.6 Onderwijs volwassenen

In Haarlem nemen jaarlijks ongeveer 400 inwoners van achttien jaar en ouder deel aan het reguliere onderwijs voor volwassenen. Het onderwijs biedt een breed aanbod van profielen, zoals Engels, Maatschappijleer en Arabisch. Het educatieaanbod is breed en varieert van computerlessen tot specifieke cursussen voor bijvoorbeeld analfabeten en gehandicapten.

IV.7 JEUGDBELEID

De Nota Integraal Jeugdbeleid was eind 2005 gereed. Dit was de afsluiting van een periode met veel aandacht voor dit onderwerp. Bij alle betrokkenen leefde de behoefte om het totale terrein nog eens in kaart te brengen teneinde een scherpere focus te krijgen op de gewenste resultaten.

In deze nota is de nieuwe visie op het jeugdbeleid vastgesteld. De kern is dat de jeugd in zijn algemeen als uitgangspunt is genomen en niet op voorhand specifieke groepen binnen de jeugd. Heel bewust is gekozen om de jeugdigen zelf de laten participeren waardoor zij betrokken zijn bij hun leefomgeving maar ook leren om later, als volwassene, betrokken te blijven bij hun omgeving. Op basis van een domeinindeling en daarvan afgeleide functies is een beeld geschetst van de huidige stand van zaken van het jeugdbeleid. Hiermee kunnen in de periode 2006-2010 op onderdelen convenanten worden afgesloten met interne en externe partners.

Haarlem heeft twee mobiele en multidisciplinaire teams die zich richten op hulp aan ouders en leerlingen bij opvoedingsproblemen. Zij fungeren als schakel tussen gezin, school en hulpverlening. Er is geld voor deze teams voor 2005 en 2006. Met een bijdrage van de provincie zijn nu proeven gestart in Schalkwijk en Centrum zodat een flexibele aanpak kan worden ontwikkeld en om een goede positie te verwerven binnen de zorgstructuur 0-12 jarigen. De rol van de opvoedingwinkel wordt hierin meegenomen.

IV.7.1 Project Buurt-Onderwijs-Sport

Binnen het project Buurt-Onderwijs-Sport (BOS)-project wordt gewerkt aan een manier om lopende activiteiten in buurten systematischer vorm te geven. Het doel is een laagdrempelige netwerk van jeugd-, jongeren- en sportactiviteiten te realiseren. Binnen dit project speelt het onderwijs een prominente rol. Ook worden er relaties gelegd met wijkontwikkelingen. In dit meerjarig project spelen jongeren zelf een actieve rol. Alle partners zoals welzijnsinstellingen, sport en onderwijs zijn hierbij betrokken.

IV.7.2 Zwerfjongeren

In Pension Spaarnezicht worden zwerfjongeren opgevangen. De inzet is om deze jongeren via leerwerktrajecten een startkwalificatie te laten behalen. Jaarlijks worden circa 95 jongeren opgevangen. Op grond van een initiatiefvoorstel uit de raad onderzoekt een werkgroep de haalbaarheid van een werkhoeve voor deze groep jongeren. De kleinschalige wooneenheden lijken daarbij de meest kansrijke optie te zijn.

Over het aantal zwerfjongeren bestaat geen duidelijkheid, omdat er nog geen registratie is. Momenteel voert Alkmaar een proef uit met registratie; Haarlem wacht de resultaten daarvan af alvorens zelf een registratie op te zetten.

IV.8 DE MULTICULTURELE SAMENLEVING

IV.8.1 *Beleid*

Haarlem heeft in de nota 'Beleid allochtone zelforganisaties in Haarlem' een nieuw kader voor het minderheden- en integratiebeleid vastgesteld. De nota is najaar 2005 door de gemeenteraad vastgelegd. Allochtone zelforganisaties dienen zich primair te richten op emancipatie en de ontwikkeling van hun achterban.

De Stedelijke Adviesraad Multiculturele Samenleving (SAMS) heeft sinds 2003 acht adviezen uitgebracht over zeer uiteenlopende onderwerpen. Deze adviezen leggen zeker gewicht in de schaal. Zo zijn er naar aanleiding van het advies 'Etnisch diversiteitsbeleid gemeente Haarlem' maatregelen genomen om het aandeel allochtonen in dienst bij de gemeente te vergroten.

IV.8.2 *Dialogoog en binding*

De moorden op Fortuyn en Van Gogh hebben geleid tot verscherping van maatschappelijke en etnisch-religieuze tegenstellingen in de samenleving. Haarlem probeert een bijdrage te leveren aan het bespreekbaar en beheersbaar maken van deze tegenstellingen. Dat doet ze met stadsdebatten en projecten ter bevordering van dialoog en onderlinge binding. Het Mondiaal Centrum Haarlem is hierin een belangrijke partner. Het centrum vormt de thuisbasis voor een aantal mondiaal en intercultureel werkende organisaties, die elkaar op deze manier snel kunnen vinden en elkaar zo kunnen versterken.

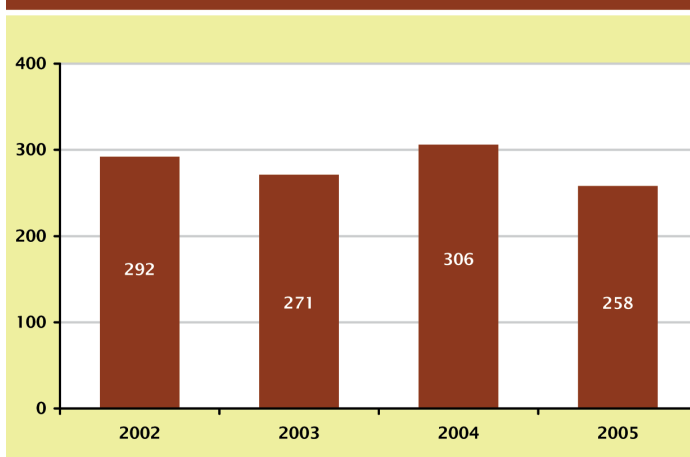
In het Mondiaal Centrum ontmoeten elkaar:

- Stedenband Haarlem-Mutare
- Multiplex/Haarlemmerhoutfestival
- Haarlems Migranten Platform
- Nicaragua Komitee Haarlem
- Ikyoshie- Stichting Klokhuis
- Afghaanse Culturele Vereniging Haarlem
- Anti Discriminatie Bureau (ADB)
- KIKK – Kansen voor kinderen in Iraaks Koerdistan
- Stichting LiSER.
- Tunesische Vereniging Haarlem
- Stichting Ghana
- Stichting HÖB
- TSNP Yakamoz
- Zohor
- Bevrijdingspop Haarlem
- Stichting Fair Nature
- Tur Uni

IV.8.3 *Inburgering*

Jaarlijks volgen 350 tot 400 nieuwkomers een inburgeringstraject. Het traject kent een deel Nederlandse taal en een deel maatschappijoriëntatie. Dit basistaject duurt zeshonderd uur. Hierna volgen veel nieuwkomers een duaal (taal en thema) traject naar werk of sociale redzaamheid. Niet alleen nieuwkomers volgen dit traject, ook mensen die al langer hier wonen nemen deel aan de duale trajecten. De afgelopen jaren waren dat er jaarlijks circa tweehonderd.

Nieuwkomers aangemeld voor een Educatief traject

Elk jaar organiseert de gemeente een ‘Dag van de Inburgering’. Op deze dag ontvangen nieuwkomers van de gemeente een certificaat ter afsluiting van hun inburgeringstraject.

IV.8.4 Asielzoekers

De gemeenteraad heeft in 2003 besloten dat Stem in de Stad een noodopvang mag opzetten voor de opvang van Haarlemse asielzoekers. Dit naar aanleiding van de knelpunten in de landelijke regelingen.

De gemeente Haarlem is één van de ondertekenaars van de brief die eind 2005 door meer dan tachtig Nederlandse gemeenten en de VNG aan het Kabinet en de Tweede Kamer is gestuurd over het falend Terugkeerbeleid van minister Verdonk.

In de periode september 2003 tot april 2005 is opvang geboden aan 37 uitgeprocedeerde asielzoekers (alleenstaanden en gezinnen; in totaal twintig dossiers). Het ging om mensen die nog in een procedure waren verwickeld of inmiddels werkten aan terugkeer. Van degenen die in die periode de opvang verlieten, mocht bijna tweederde (acht van de dertien dossiers) rechtmatig in Nederland blijven.

V. DE BEDRIJFVIGE STAD

Haarlem is in 2005 opnieuw uitgeroepen tot beste winkelstad van Nederland. Met zeventig verschillende soorten winkels biedt het centrum van Haarlem de meeste diversiteit. De samenwerking van de gemeente met externe partners – vastgelegd in een convenant tussen ondernemers, pandeigenaren en het gemeentebestuur – heeft aan dit succes bijgedragen. Momenteel wordt gewerkt aan een vervolgconvenant die in 2006 beschikbaar moet zijn.

Uit de Enquête regionale bedrijfsontwikkeling 2005 van de Kamer van Koophandel blijkt dat de economie van de regio Amsterdam (waar Haarlem toe behoort) weer in de lift zit. Bijgaande cijfers illustreren dit.

	Regio Amsterdam		Zuid-Kennemerland	Landelijk	
	2004	2005	2005	2004	2005
omzetontwikkeling	-0,3%	+0,6%	-0,7%	-0,2%	+1,0%
exportontwikkeling	-1,1%	+0,4%	-4,3%	+1,5%	+2,5%
arbeidsplaatsen	+0,2%	+1,0%	+0,2%	-0,6%	+0,4%
beoordeling rendement	59,4%	60,0%	61,0%	59,5%	59,7%
bedrijven die investeren	58,0%	54,0%	54,6%	58,0%	61,0%
bedrijven met winst	79,9%	81,0%	85,1%	81,2%	82,6%

Ten opzichte van de landelijke cijfers blijft de positieve ontwikkeling van de omzet en de export van de regio Amsterdam iets achter. In Zuid-Kennemerland, waar Haarlem onder valt, is op deze twee terreinen zelfs sprake van een achteruitgang. Het aantal arbeidsplaatsen in de regio Amsterdam is sterker gestegen dan landelijk, maar in Zuid-Kennemerland juist iets minder. Het aantal bedrijven dat hun rendement als voldoende beoordeelt is in Zuid-Kennemerland daarentegen hoger dan gemiddeld in de hele regio, evenals het aantal bedrijven dat investeert en het aantal bedrijven dat winst maakt. Deze laatste drie indicatoren rechtvaardigen de verwachting dat in 2006 de regionale economie zal verbeteren.

V.1 WAARDERPOLDER

V.1.1 Vestigingsklimaat

De Waarderpolder is het grootste bedrijventerrein van Zuid-Kennemerland. In de afgelopen jaren is hard gewerkt aan de kwaliteit van dit terrein en de bereikbaarheid ervan. In dit gebied werken volgens voorlopige tellingen 13.000 mensen, een toename van duizend ten opzichte van 2002. Zij werken verdeeld over meer dan zeshonderd bedrijven, een toename van ongeveer honderd. Haarlem doet mee aan het innovatieprogramma van Syntens, een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken. Dit netwerk ondersteunt en adviseert ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. In de Waarderpolder zijn meer dan vijftig innovaties per jaar doorgevoerd. Voor een goede dienstverlening aan bedrijven is het parkmanagement voor de Waarderpolder ingesteld, waarmee een snelle en flexibele verbindende schakel is gemaakt tussen bedrijven en gemeente. Het parkmanagement vervult enerzijds de functie van ‘conciërge’ voor het gebied en anderzijds die van intermediair tussen bedrijven en overheid. De verdeling van de kosten van het parkmanagement gebeurt op 50%-50% basis en dit is uniek in Nederland voor een bestaand bedrijventerrein.

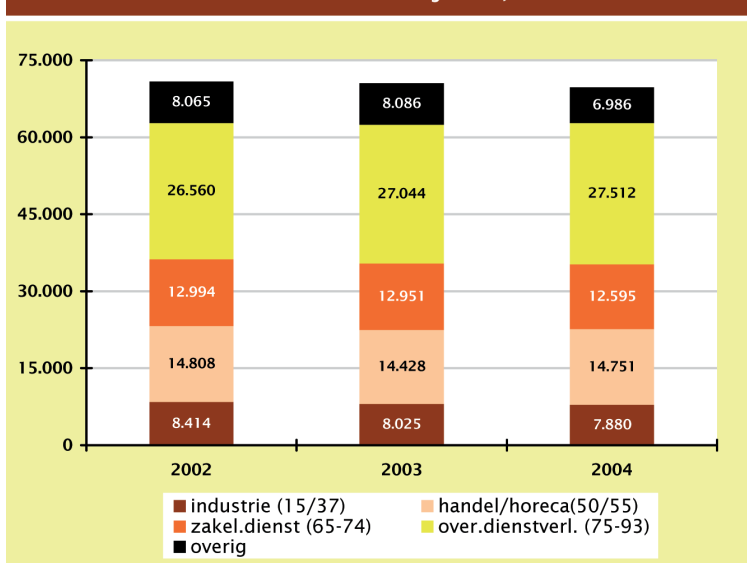
V.1.2 Bereikbaarheid

Mede vanwege de komst van IKEA is de bereikbaarheid van de Waarderpolder via de zuidelijke toegang verbeterd. De filevorming is verminderd door aanpassing van de verkeersafwikkeling bij de viaducten Kegge en Stastok. Een nieuwe fly-over is in voorbereiding. En er is een P+R terrein aangelegd bij station Haarlem-Spaarnwoude. Om ook de noordkant van de polder goed bereikbaar te maken komt er een nieuwe brug over het Spaarne. De nieuwe Schoterbrug is volgens planning in 2008 gereed.

V.2 ECONOMISCHE GROEI

De groei van de Haarlemse economie was minder dan die in andere grote steden. Door de slechte economische ontwikkeling in heel Nederland (en daarbuiten) is het niet gelukt om de werkgelegenheid en dan met name in de zakelijke dienstverlening en industrie te laten groeien. Een positieve ontwikkeling was de vestiging van IKEA met 370 arbeidsplaatsen. Het is wél gelukt om de bedrijfshuisvesting uit te breiden. In de Waarderpolder is meer dan 20.000 vierkante meter bedrijfsterrein via herstructurering gerealiseerd. Daarnaast is er een bedrijfsverzamelgebouw van vierduizend vierkante meter en is er nog een plan voor 13.000 m2 in voorbereiding.

Aantal banen in Haarlem naar bedrijfstak, 2002-2004

Door samenwerking met Hogeschool InHolland, MKB-Nederland en Industriekring Haarlem bevordert de gemeente de kenniseconomie. Bovendien zet de gemeente de volgende projecten voort:

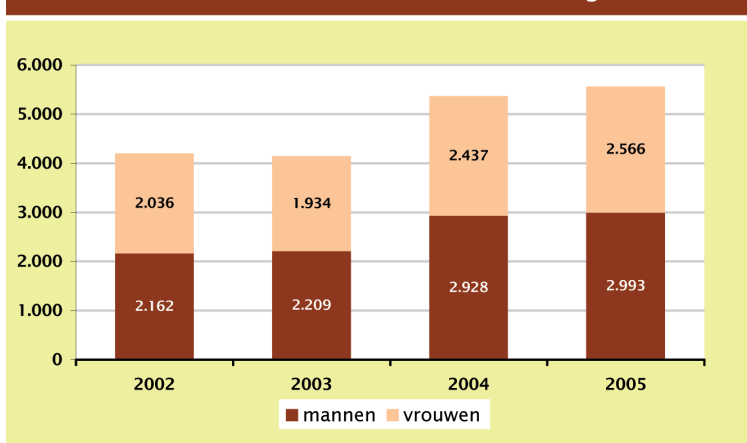
- Ondernemend werven
- Centrummanagement
- Samenwerking voor regionale inzet bedrijventerrein 'de Liede/Rutte'
- Parkmanagement en herstructurering Waarderpolder (20 hectare).

De kantoorruimte in Haarlem is toegenomen met 23.600 m2:

- 7.600 m2 in Oostpoort
- 16.000 m2 in de Appelaar.

Het aantal niet-werkende werkzoekenden schommelde in de afgelopen jaren tussen de 4.000-5.000.

Niet-werkende werkzoekenden in Haarlem naar geslacht

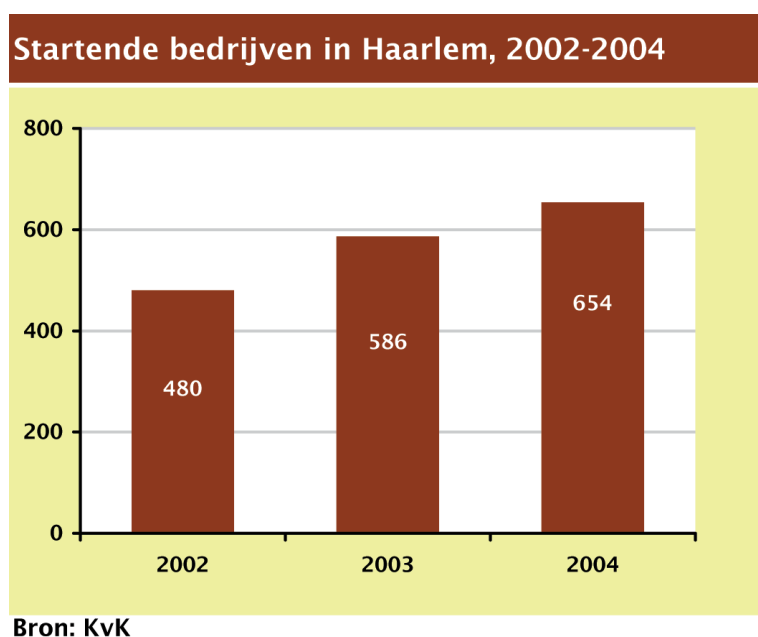
Bron: CWI

V.3 NIEUWE ONDERNEMERS

V.3.1 Subsidie aan ondernemers

Haarlem heeft in de afgelopen jaren via collectieve projecten zoals Spaarne Coaching en Company, Haarlemse Start, Haarlemmerolie en Kennismarkt ervaring opgedaan met het subsidiëren van ondernemers. Er is begonnen met de oprichting van een startersfonds. Uit onderzoek blijken in Haarlem relatief veel zogenaamde 'creatieve' ondernemers werkzaam te zijn.

V.3.2 Starters

Het aantal startende bedrijven is met 75 per jaar toegenomen, onder andere door:

- Stichting Nieuwe Bedrijvigheid I en II
- Haarlemse Start I en II
- Ecosol
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Het aantal doorstarters is met honderd toegenomen, mede door toedoen van Spaarne Coaching, Company Noord Holland Coaching en Ondernemend Werven. In de Waarderpolder hebben meer dan 200 bedrijven zich aangesloten bij innovatieprojecten.

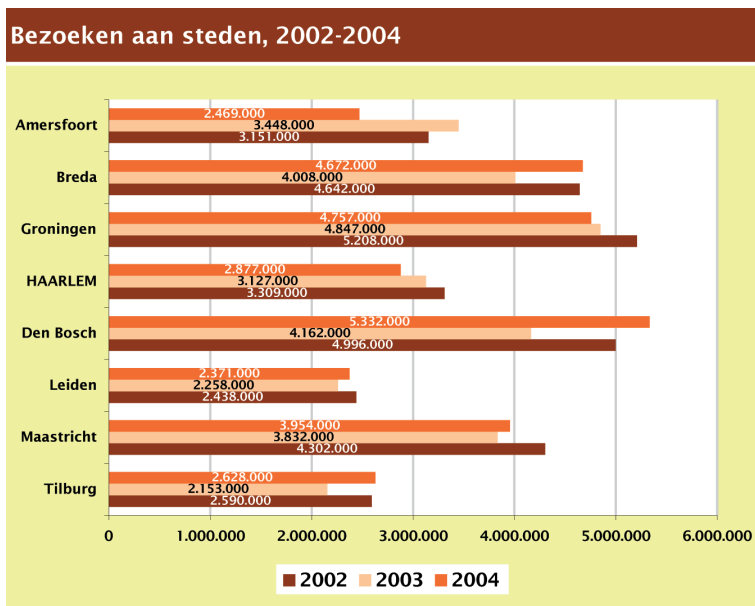
V.4 ECULT

De verbinding tussen economie en cultuur betekent veel voor de ontwikkeling van de stad. De creatieve industrie genereert als een van de meest veelbelovende economische sectoren nieuwe vormen van welvaart, werkgelegenheid en stedelijk élan. In overleg met verscheidene partijen in de stad is het project 'Ecult' de afgelopen jaren goed in de steigers gezet. Dit vanuit de overtuiging dat er in Haarlem veel kansen liggen in de versterking van cultuur, de creatieve industrie en het winkel- en culinaire aanbod. Gekozen wordt voor concrete zaken zoals Haarlem Promotie, de Michelangelo-tentoonstelling in het Teylers Museum (najaar 2005) en betere verblijfsaccommodatie. Onder de naam 'Haarlem pronto!' vonden tijdens de Michelangelo-expositie flankerende activiteiten in de stad plaats, die een relatie met de schilder en Italië hadden. Het college stelde hiervoor € 50.000 ter beschikking.

Haarlem doet dit vanuit haar eigen kracht en in nauwe samenwerking met regionale partners. Haarlem heeft een belangrijke rol gespeeld bij de strategiebepaling voor de versterking van de creatieve as in de Amsterdamse metropool. Daaruit zijn diverse concrete acties voortgekomen. Het terrein van Nieuwe Energie en (jonge) ondernemers spelen een belangrijke rol in de groei van de creatieve bedrijvigheid in Haarlem. Om creatieve bedrijvigheid te stimuleren ondersteunt de gemeente ondernemers met betaalbare huisvesting en financiële ondersteuning via een op te richten Startersfonds.

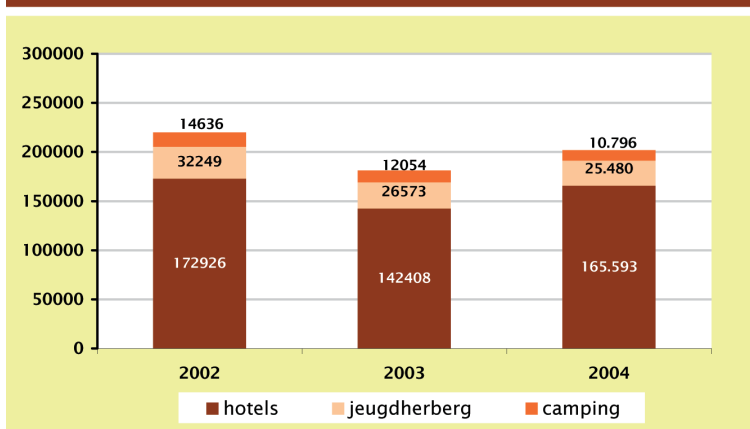
V.5 TOERISME EN EVENEMENTEN

Het toerisme vormt een belangrijke bron van inkomsten en economische activiteit. Het was de bedoeling het aantal bezoekers flink te laten stijgen. De tegenvallende economische ontwikkeling in het hele land heeft dit verhinderd. Het Continu Vakantie Onderzoek laat voor Haarlem een dalende tendens zien voor wat betreft het aantal 'dagjesmensen' dat de stad over de afgelopen jaren aandeed. Daar staat echter een toename van het aantal overnachtingen in de stad (op campings en in pensions en hotels) in de periode 2000-2004 tegenover. Verwacht wordt dat deze stijgende lijn ook in 2005 is voortgezet (mede door het evenement 'Haarlem pronto!' en de succesvolle Michelangelo-tentoonstelling in het Teylers Museum).

Bron: Continu Vakantie Onderzoek

Aantal overnachtingen in Haarlemse hotels e.d., 2002-2004

V.6 DE BINNENSTAD

V.6.1 Appelaar en Raaks

In 2005 liep het convenant 'Herinrichting openbare ruimte binnenstad' af. De afspraken zijn grotendeels gehaald; de beoogde investeringen met het gereedkomen van de omgeving van de Appelaar zelfs ruimschoots. Van de herinrichting rond de Appelaar en de Grote Kerk is een groot gedeelte gereed. Nu wordt nog gewerkt aan het Spaarne. Als sluitstuk wordt het Klokhuisplein aangepakt. Met name de kleinere winkelstraten vertonen minder leegstand en er is een rijk gevarieerd winkel- en horeca-aanbod.

Ook is gestart met de ontwikkeling van het Raaksgebied. In 2009 verrijst hier een nieuw en aantrekkelijk stuk binnenstad met winkels en bedrijven, een bioscoop, een casino, parkeergarage en woningen.

V.6.2 Binnenstad schoon

Het verscherpte reclame- en uitstallingsbeleid heeft tot verbetering van het straatbeeld geleid. Overdadige reclameborden aan gevels en uitstallingen op straat zijn aangepakt. Ook nieuwe en meer fietsenrekken in de stad en het dagelijks schoonmaken van de binnenstad dragen vergroten de uitstraling en aantrekkelijkheid voor het publiek.

V.6.3 Samen Veilig Ondernemen

Het project Samen Veilig Ondernemen in de binnenstad zorgt voor meer veiligheid. In de binnenstad neemt het overgrote deel van de winkeliers in de Zijlstraat, Barteljorisstraat, Kruisstraat (tot aan de Gracht) en Koningstraat deel aan het project. De Amsterdamstraat heeft het concept inmiddels overgenomen. Het overgrote deel van de winkeliers in die straat doet mee aan het project. Inmiddels is een eerste keurmerkster toegekend aan de binnenstad. Er is minder winkeldiefstal, minder overlast en winkeliers voelen zich veiliger. Het enthousiasme voor het burenbelsysteem en agressietrainingen onder ondernemers in de binnenstad is groot. De mogelijkheid om digitaal aangifte te doen zorgt voor meer aangiftes.

V.7 BEREIKBARE WINKELGEBIEDEN

V.7.1 Openbaar vervoer

Goede winkels alleen zijn niet voldoende: de klanten moeten er ook kunnen komen. Met de komst van de Zuidtangent is de bereikbaarheid met het openbaar vervoer vanuit Haarlemmermeer en het zuidelijk deel van Haarlem flink verbeterd. De plaatsing van meer en nieuwe fietsenrekken én de uitbreiding van de bewaakte stallingen in de Smedestraat en Schalkwijk zorgen voor voldoende stallingmogelijkheden. De nieuwe garage onder de Appelaar levert driehonderd extra autoparkeerplaatsen op. De opening van de parkeergarage onder het terrein van de Ripperdakazerne is door vertraging van de plannen verschoven naar 2006. Volgens de 'Atlas van Gemeenten' scoort Haarlem een twaalfde plaats voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer (van de vijftig grootste gemeenten).

V.7.2 Parkeren

Om de aantrekkelijkheid en veiligheid van de binnenstad te vergroten wordt het parkeren op straat in winkelgebieden zoveel mogelijk vervangen door parkeren in garages. In de afgelopen periode zijn meer dan honderd plaatsen op straat opgeheven, waaronder recent de parkeerplaatsen op de Oude Groenmarkt. In relatie met de versnellingsmaatregelen van de Zuidtangent zal ook op de Gedempte Oude Gracht over enige tijd de geparkeerde auto uit het straatbeeld verdwijnen. Daarbij zal de mogelijkheid van laden en lossen wel worden behouden. Voor de bewoners van de binnenstad is het aantal garage-abonnementen uitgebreid met 75 stuks ter compensatie van de vermindering van de parkeerplaatsen op straat.

Buiten de binnenstad neemt de parkeerdruk toe omdat het aantal auto's in Nederland per huishouden nog steeds toeneemt, ook in Haarlem. Om de overlast hiervan voor de bewoners van een straat of buurt te beperken is er in de afgelopen periode in zestig straten rondom de binnenstad belanghebbendenparkeren ingevoerd. Ook hebben Greenwheels en ConnectCar samen zo'n dertig plaatsen voor auto-delen gerealiseerd, waardoor het eigen autobezit potentieel vermindert.

V.8 DETAILHANDELSBESTEDINGEN

In de periode 2003 –2005 is het totale winkelloppervlakte in Haarlem gegroeid van 199.709 naar 234.111 vierkante meter. De totale uitbreiding aan winkelloppervlakte is 34.402 vierkante meter, 17% meer dan in 2003.

IKEA heeft voor de grootste stijging gezorgd. Daarnaast zijn er winkeluitbreidingen in:

- de Spaarneboog aan de Spaarndamseweg
- de Amsterdamstraat
- en het Marsmanplein.

Omzetstijging is voor een belangrijk deel af te leiden uit de toename van het aantal vierkante meter winkelloppervlakte. De doelstelling om de detailhandelsbestedingen in deze periode met 1% te laten toenemen is ruimschoots gehaald.

VI. DE DUURZAME STAD

VI.1 MOBILITEIT

VI.1.1 Verkeerscirculatie

In een oude en compacte stad als Haarlem vergen goede bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer én het beperken van milieu-overlast extra maatregelen. Daarom wordt het autoverkeer sterk gereguleerd, met name in de binnenstad. Voor een vlotte doorstroming van het verkeer is het goed afstellen van de verkeersregelininstallaties belangrijk. Hiermee wordt vermeden dat verkeerslichten alleen als 'stop'lichten worden ervaren en tegelijk worden files en overlast door stank, geluid en stof beperkt.

Ook wordt het gebruik van fiets en openbaar verkeer gestimuleerd. Inmiddels zijn de verkeerslichtinstallaties in de binnenstad waar mogelijk zo afgesteld, dat fiets en openbaar vervoer voorrang hebben boven de auto. Omdat de prioriteit van het college bij het inlopen van onderhoudsachterstanden lag is het niet gelukt om de installaties zodanig aan te leggen dat het economische noodzakelijk verkeer voorrang krijgt. Om dezelfde reden zijn er evenmin doseerpunten met P+R terreinen en doelgroepstroken op de N200, N205 en N208 aangelegd.

Met de nieuwe rechtbank en de Philharmonie is er een nieuw autoluw gedeelte ontstaan bij Oude Groenmarkt, Riviervischmarkt en Damstraat. In 2006 wordt de herinrichting van Jansstraat/Kruisstraat/Smedestraat ter hand genomen.

VI.1.2 Fietsen

De aanleg van het P+R terrein bij station Haarlem-Spaarnwoude en IKEA vlakbij dit station is een voorbeeld van openbaar vervoersstimulering. Bij station Haarlem-Centrum zijn honderden fietsenrekken geplaatst om een goede voorziening te treffen voor de vele treinreizigers die met de fiets naar het station komen.

De Wagenweg is voorzien van vrijliggende fietspaden. Verder zullen er in 2006 fietsbruggen komen bij Eindhovenout en de Garenkokerskade.

VI.1.3 Openbaar vervoer

De bekostiging van het openbaar vervoer door het rijk is gekoppeld aan het aantal reizigers. Als dit aantal daalt leidt dat tot minder inkomsten uit kaartverkoop én tegelijk tot minder rijkssubsidie. Het gevolg is dat er gesneden moet worden in de kosten. Dit kan vrijwel uitsluitend door het inperken van de dienstregeling. Hierdoor daalt het aantal reizigers vaak opnieuw, zoals in 2002. Maar mede door de komst van de Zuidtangent is vanaf 2004 sprake van een stabilisatie van het aantal reizigers.

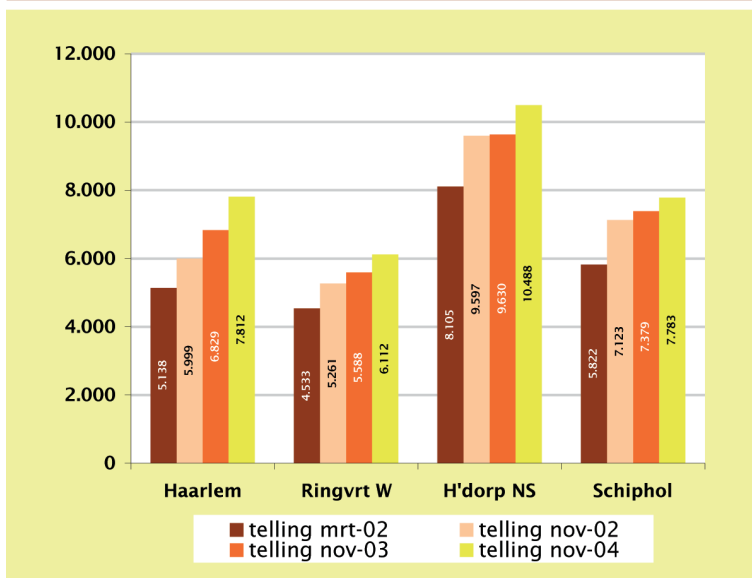
De tevredenheid van klanten, en daarmee het aantal reizigers, is onder andere afhankelijk van de snelheid waarmee de reizigers worden vervoerd. Het streven was om die snelheid te laten toenemen van 20,9 km/u in 1999 naar 23 km/u in 2005. Momenteel ligt de snelheid op 21,8 km/u. Deze toename is mede het gevolg van het voorrang geven van de bus op veel kruispunten en het voorzien van bussen en verkeerslichten van een Korte Afstandsradio om verkeerslichten te beïnvloeden. Dit systeem leidt tot een betere stiptheid en betrouwbaarheid. Bovendien biedt het automatische informatie op haltes en in de bus over aankomst- en vertrektijden. Met deze maatregelen is echter het doel nog niet gehaald. Dit komt enerzijds doordat het op de wegen drukker is geworden en anderzijds door werkzaamheden aan de weg. Op den duur kunnen de afgeronde werkzaamheden wel zorgen voor een vlottere doorstroming van het verkeer.

VI.1.4 Zuidtangent

In de afgelopen periode heeft de Zuidtangent zijn bestaansrecht duidelijk bewezen. Het aantal reizigers op het deel tussen Haarlem en Schiphol is hoger dan de prognoses. Over de vormgeving van het tracé en de aankleding van de haltes zijn de klanten tevreden. Met een aantal – nog nader te bepalen – versnellingsmaatregelen krijgt de bus een steeds betere doorgang door de stad. Er is inmiddels wel geld beschikbaar voor deze maatregelen.

In deze collegeperiode is veel aandacht besteed aan de wijze waarop de Zuidtangent het Spaarne gaat passeren: via een tunnel of via een brug. De Spaarnepassage maakt immers deel uit van het traject van de Zuidtangent door de Haarlemse binnenstad en is sterk bepalend voor de verdere uitwerking van het tracé en de investeringen die moeten worden gedaan. Bij de nog te maken keuze spelen verkeerskundige aspecten een rol, maar ook tal van andere zaken die te maken hebben met de ruimtelijke inrichting, leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid.

Passagiers op werkdagen in de Zuidtangent

VI.1.5 Rijden op aardgas

Op aandrang van Haarlem zullen vanaf 2006 de bussen in de regioconcessie op aardgas rijden. Ook de OV-taxi schakelt in 2006 over op aardgas. Dit zorgt voor vermindering van geluidshinder en verbetering van de luchtkwaliteit en draagt bij aan een positief imago van het openbaar vervoer.

VI.1.6 Dertig-kilometer gebieden

De veiligheid in woonwijken is verbeterd door het aanleggen van 30km-gebieden in het Rozenprceel, Prof. Eijkmanlaan, Burgwal, Oosterduin, Boerhaavewijk en Molenwijk. Vanwege de bezuinigingen was er minder budget zodat er minder 30km gebieden zijn ingericht dan het oorspronkelijke plan. Daarom is gekozen voor incidentele uitbreiding van 30km-maatregelen op basis van 'werk met werk-maken': als er onderhoud wordt verricht, worden erftoegangswegen ook van 30km-maatregelen voorzien voor zover het budget het toelaat.

Aanpak van verkeersveiligheid bij vier scholen per jaar ligt op schema: in 2006 maatregelen genomen bij in totaal 18 basis scholen.

VI.2 MILIEU

VI.2.1 Handhaven milieuregels

Voor het kwetsbare milieu bestaat uitgebreide wet- en regelgeving. Handhaving van de regels verloopt in Haarlem succesvol. Bij hercontrole van bedrijven na een overtreding blijkt zeventig procent van de overtreders afdoende maatregelen te hebben genomen. Ook de verbeterde samenwerking met politie en justitie heeft ervoor gezorgd dat slechts vijftien keer per jaar het instrument 'dwang-

som' is ingezet. Jaarlijks worden tweehonderd bedrijven gereguleerd met vergunningen of meldingen. Er worden zo'n vijfhonderd integrale controles uitgevoerd. Haarlem doet ook mee aan de jaarlijkse gezamenlijke Milieu-estafette. Ook is een Beleidsplan Luchtkwaliteit vastgesteld, wat zal uitmonden in een Actieplan.

VI.2.2 Verminderen geluidhinder en luchtvervuiling

In Haarlem hebben ongeveer 2.800 woningen te kampen met teveel geluid uit de omgeving en worden 5.510 inwoners blootgesteld aan te erg verontreinigde lucht. Geluidssanering van de woningen op de A-lijst (oorspronkelijk circa 500 woningen) ligt op schema en wordt in 2008 afgerond. Een van de maatregelen is het toepassen van stil asfalt bij periodieke reconstructies van alle doorgaande wegen. Om hinder van vervuilde lucht te beperken zijn plannen in de maak of worden uitgevoerd. Zo rijden de gemeentelijke voertuigen op aardgas en rijden in 2006 de bussen in de regio Haarlem/IJmond op aardgas.

VI.2.3 Schiphol

Het beheer(s)baar houden van Schiphol heeft ook de aandacht van de gemeente. Haarlem heeft direct te maken met ontwikkelingen in de luchtvaartsector, zowel economisch als leefmilieubelasting. De gemeente wil – samen met de bewoners van Spaarndam en de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude – de toegenomen overlast door de Polderbaan terugdringen door verlegging van de route. Haarlem is aangesloten bij het Geluidsnet, dat de vliegbewegingen nauwlettend volgt. In februari 2006 wordt de evaluatie van het Schipholbeleid afgerond. In de nota 'Plan van Aanpak Evaluatie Schipholbeleid' staan alle elementen die voor Haarlem van belang zijn. Op basis daarvan heeft Haarlem een reactie aan de minister gestuurd.

VI.2.4 Vergroten milieuveiligheid leefomgeving

Met de aankoop van het tussen woonhuizen ingeklemde tankstation Blitz aan de Leidsevaart heeft de gemeente gezorgd voor verhoging van de veiligheid en het verminderen van de milieubelasting. Ook de aanleg van een nieuwe koelinstallatie voor de kunstijsbaan – op basis van kooldioxide in plaats van ammoniak – draagt hieraan bij. Het saneren van ondergrondse brandstoftanks bij particulieren gaat langzamer dan gepland; het lukte niet om alle tanks eind 2005 gesaneerd te hebben. Er moeten nog ongeveer honderd tanks worden gesaneerd. Afhankelijk van de juridische dwang die de gemeente moeten hanteren kost dit nog drie jaar.

VI.3 WATER

VI.3.1 Kwaliteit waterwegen

In 2004 is het Integraal Waterplan (IWP) vastgesteld door Haarlem en het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR). Het HHR heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 5,15 miljoen voor de uitvoering van het Masterplan Schalkwijk, gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit, het creëren van waterberging, het afkoppelen van verhard oppervlak en het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte door het uitbreiden van watergangen. Verder wordt geprobeerd meer financiële middelen te verkrijgen door het aanboren van verschillende subsidiekanalen op provinciaal, rijks- en Europees niveau.

VI.3.2 Baggeren

Haarlem voert samen met het HHR momenteel een van de grootste baggeroperaties sinds vijftig jaar in Nederland uit. Alle grote en kleine kanalen, het Spaarne en de Mooie Nel worden aangepakt. In 2005 is begonnen met het uitbaggeren van de hoofdwaterwegen. Hierdoor verbetert de waterkwaliteit.

teit, de bevaarbaarheid en de afwatercapaciteit. Daarom betaalt Rijnland ook een deel van de kosten, ongeveer €5,5 miljoen. Ook hier wordt geprobeerd provinciale en Europese subsidies te verkrijgen. Ook de sanering van riooloverstorten door middel van het aanleggen van 42 bergbezinkbassins in de periode 2001-2015 en de aanleg van natuurvriendelijke oevers (onder andere Jan Gijzenvaart en Engelandpark) dragen bij aan de verbetering van de waterwegen.

VI.4 ENERGIEGEBRUIK EN KLIMAAT

In het klimaatbeleid is de doelstelling opgenomen te komen tot een reductie van uitstoot van kool-dioxide met tien procent ten opzichte van 1990, rekening houdend met autonome groei van het energieverbruik en de uitstoot van kooldioxide. Met de projecten die in het kader van het klimaat-beleid zijn uitgevoerd, is een reductie van 16.100 ton CO₂ behaald; een vermindering van bijna 3 % ten opzichte van 1990 (op basis van cijfers totaalgebruik Haarlem van ENW. Om het energiegebruik in alle gemeentelijke gebouwen te beheersen is in 2005 een energiecoördinator aangesteld. Voor het uitvoeren van een project om biogas op te wekken uit rioolslib en stortgas is de gemeente een Europese samenwerking aangegaan met Lille, Stockholm en Goteborg, waar vergelijkbare projecten op stapel staan. Hiervoor heeft Haarlem subsidie verkregen van de Europese Commissie.

VI.5 SCHONE STAD

VI.5.1 Afvalinzameling

Spaarnelanden NV haalt het grootste deel van het Haarlemse afval op in opdracht van de gemeente. Spaarnelanden is in 2005 opgericht als de verzelfstandigde opvolger van de gemeentelijke afdeling reiniging. Het restafval wordt op drie manieren ingezameld: met huisvuilzakken, met rolemmers en met verzamelcontainers. In 2005 is in Schalkwijk begonnen met het op grote schaal plaatsen van ondergrondse verzamelcontainers.

Het GFT-afval dat met individuele rolemmers in de laagbouwwijken wordt ingezameld is van zeer goede kwaliteit. Glas en papier worden apart ingezameld in bovengrondse bakken. Vanaf 2006 maken deze bakken plaats voor ondergrondse containers. De textielinzameling gebeurt door De Schalm en klein chemisch afval kunnen inwoners bij circa 260 winkels afgeven.

Voor het afgeven van alle afvalsoorten, inclusief gevaarlijke stoffen en grofvuil is een milieustraat aangelegd op het terrein van Spaarnelanden. Inwoners van Haarlem kunnen hier elke dag – behalve op zondag – hun afval kwijt.

VI.5.2 Opgeruimde stad

In 2005 is het programma 'Haarlem Schoon' gepresenteerd met als doel een schonere stad. Het programma motiveert bewoners om een bijdrage te leveren aan een schoner Haarlem en het maakt zichtbaar wat de gemeente doet aan het schoner krijgen van de openbare ruimte. In de afgelopen jaren zijn al verschillende acties uitgevoerd; zoals de wijkschoonmaakacties in 2004 en 2005. Hierdoor is volgens de inwoners van Haarlem de mate van verloedering in de stad sinds 2002 gelijk gebleven in tegenstelling tot de stijging tussen 2000 en 2002.

Onkruid vormt voor veel bewoners een grote ergernis. Om de achterstanden in het onkruidbeheer weg te werken is besloten over te gaan op zogenaamde DOB-methode (Duurzaam Onkruid Beheer). Hierbij wordt spaarzaam gebruikgemaakt van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen. Het onkruid in de stad zal uiteindelijk in etappen verminderen.

VI.6 DUURZAAM BOUWEN

De Haarlemse corporaties en andere institutionele bouwers passen in de regel de duurzaamheidsmaatregelen toe. De gemeente heeft voor de woningbouw een basislijst van maatregelen opgesteld, die de corporaties onderschrijven en die als uitgangspunt gelden bij alle projecten waarbij de gemeente betrokken is.

Voor de ontwikkeling van het Stadskantoor heeft de gemeente een pakket duurzaamheidsmaatregelen laten opstellen, die als basis heeft gediend voor het programma van eisen.

VII. DE BESTUURDE STAD

VII.1 DUALISME

Net zo min als in andere gemeenten is er bij de invoering van het dualisme op dit moment al sprake van de grote verbetering die er van verwacht werd. De toegankelijkheid en herkenbaarheid van het lokale bestuur voor de gemiddelde inwoner is nog niet significant toegenomen.

Toch hebben de intern plaatsgevonden wijzigingen in de bestuurlijke verhoudingen de mogelijkheid in zich om in de volgende periode ook buiten het stadhuis hun bedoelde effect te hebben.

Het meest opvallende verschil met vroeger is dat de posities van de raad en het college scherper van elkaar onderscheiden zijn.

De raad (inclusief de collegepartijen) heeft zich afgelopen periode onafhankelijker van het college opgesteld. Dat maakte de rol van de raad als volksvertegenwoordiger ook duidelijker. In de commissie- en raadsvergaderingen was dit goed zichtbaar. De controlerende rol van de gemeenteraad is tot uitdrukking gekomen in bijvoorbeeld de onderzoeken van de Rekenkamer over achterstallig onderhoud en de wijze van organisatie van grote projecten.

De kaderstellende rol van de raad bleek uit richtinggevende uitspraken over de bezuinigingen en over het ter beschikking stellen van financiële middelen van het onderhoud van de stad in plaats van voor nieuwe plannen.

De grens tussen kaderstellend beleid en uitvoering van beleid op basis van eigen bevoegdheden van het college moet daarbij in het oog worden gehouden.

Zo lijkt de beslissing over bijvoorbeeld welke externe adviseur wordt binnengehaald een bevoegdheid van het college, terwijl de raad daarvoor de (beperkte) financiële ruimte kan vaststellen. Hierin zal in de komende bestuursperiode de juiste balans moeten worden gevonden.

Voor wat betreft de externe verhoudingen waren de door de raad opgezette stadsgesprekken en raadsconferenties over o.a. ouderenbeleid, veiligheid en werking van de wijkraden goede voorbeelden van bestuurlijke vernieuwing.

Veel aandacht is afgelopen periode uitgegaan naar de meer organisatorische kant van het dualisme. Het raadspresidium en de raadsgriffie hebben hier goed werk verricht. De afgeronde discussie over een geheel nieuwe manier van vergaderen van de raad en de commissies met ingang van de nieuwe periode zal een belangrijke kans zijn om het dualisme in- en extern tot verder ontwikkeling te brengen.

Met voldoening mag ook vastgesteld worden dat het nieuwe bestuurssysteem in Haarlem niet, zoals in een aantal andere gemeenten, heeft geleid tot onaanvaardbare verscherping van politieke persoonlijke verhoudingen. De tijdig ingezette voorbereiding heeft hier zeker toe bijgedragen.

VII.2 WERKPROGRAMMA BESTURINGSVISIE

In 2002 is gestart met een besturingsvisie, een leidraad voor de versterking en verbetering van het gemeentelijk bestuurlijk handelen. Essentie van deze visie was om de gemeenteraad in een vroeg stadium te betrekken bij de ontwikkeling van het structuurplan en haar rol naar de stad te versterken, door onder andere deel te nemen aan stadsgesprekken met inwoners.

De besturingsvisie van de gemeente is verder uitgewerkt in de jaarlijks opgestelde werkplannen van de ambtelijke sectoren en de evaluatie daarvan. Ook het vergaderstelsel is gebaseerd op de besturingsvisie.

Presidium, griffie en commissievoorzitters werken structureel aan de verbetering van het politieke besluitvormingsproces.

VII.3 REKENKAMERCOMMISSIE

Met ingang van maart 2003 is in de Gemeentewet vastgelegd dat alle gemeenten voor 2006 een lokale rekenkamer moesten hebben. De Haarlemse Rekenkamercommissie (RKC) was al in september 2001 opgericht als opvolger van de Commissie van de Rekening. Die commissie moest jaarlijks controleren of de gemeente het gemeentelijk budget rechtmatig had besteed. De RKC controleert dat ook, maar heeft daarnaast de taak om te onderzoeken of het gemeentebestuur het afgesproken beleid doelmatig heeft uitgevoerd en de beoogde doelen heeft bereikt. De RKC ondersteunt hiermee de raadsleden in hun controlerende taak.

De RKC bestaat op dit moment uit 7 raadsleden. Vanaf de komende raadsperiode zal de commissie bestaan uit 5 raadsleden (waaronder de voorzitter) en 2 externe leden.

De RKC doet jaarlijks onderzoek naar de jaarrekening. Daarnaast voert de commissie onderzoek uit naar specifieke onderwerpen. Zo heeft de RKC in 2002 onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de lasten en baten van de afdeling Parkeerzaken. In 2003 is onderzoek uitgevoerd naar prestatieplannen als instrument in de relatie tussen de gemeente en gesubsidieerde instellingen. In 2004 is onderzoek gedaan naar krediet- en budgetoverschrijdingen bij de realisatie van grote bouwprojecten. In 2005 is onderzoek uitgevoerd naar achterstallig onderhoud van de openbare ruimte in de stad.

De RKC heeft ook adviezen uitgebracht en enkele kleinere onderzoeken uitgevoerd. Het ging hierbij om:

- Advies accountantscontrole en rechtmatigheid
- Algemene risicoanalyse gehele gemeentelijke organisatie op het terrein van misbruik en oneigenlijk gebruik
- Advies extern uitbesteed onderzoek
- Beveiliging van het kunstbezit in het Stadhuis.

VII.4 INTERACTIEVE BELEIDSVORMING

De tijd dat de overheid bepaalt wat er in de stad gebeurt ligt achter ons. Anno 2006 is de wil van de overheid niet meer automatisch de wet. De overheid is in de huidige maatschappelijke omstandigheden één van de spelers in het lokale krachtenveld en is in toenemende mate afhankelijk van andere partijen in stad en regio om zaken daadwerkelijk te realiseren. Een goede samenwerking tussen de gemeente en partners in Haarlem is voor de ontwikkeling van de stad daarom erg belangrijk. Deze overtuiging was voor het college aanleiding om het participatie- en inspraakbeleid te herijken en aan te scherpen. Er zijn maatregelen genomen die er voor moeten zorgen dat bij participatieprocessen maatwerk kan worden geleverd, zodat de kwaliteit van de uitvoering toeneemt.

Zo is via internet (www.haarlem.nl) een start gemaakt met interactieve beleidsvorming over onderwerpen als: onderzoek Haarlem Oost/Zomerzone, Cultuurnota, profielschets nieuwe burgemeester, vergaderavond van raad en raadscommissies (in voorbereiding). Daarnaast geeft een digipanel van 1700 Haarlemmers snel en goedkoop via internet op afroep kwantitatieve informatie over onderwerpen, die niet perse een representatief onderzoek vragen.

Voor ca. 230 medewerkers (hoger en middenkader) werd de cursus 'Eigentijds bestuur' verzorgd, waarin de dualisering van het gemeentebestuur werd toegelicht en het gedachtegoed van de nota participatie en inspraakbeleid herijkt. Daarnaast werd een aangepaste cursus verzorgd voor ondersteuners (secretariaatsmedewerkers). In voorbereiding is een cursus 'Begeleiding van participatie- en inspraakprocessen' voor communicatiemedewerkers en projectleiders.

Via een bestuurlijke kalender op internet kan iedereen nagaan welke participatie- en inspraakprocessen er zijn of worden gepland. Over de kwaliteit van participatie en inspraak rapporteert de burgemeester jaarlijks in het burgerjaarverslag. Een goed systeem om deze processen te volgen en te toetsen moet nog worden ontwikkeld.

VII.5 COMMUNICATIE

In navolging van de aanbevelingen van de landelijke commissie ‘Toekomst overheidscommunicatie’ is in de afgelopen bestuursperiode gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de communicatie met de Haarlemmers. Dit komt duidelijk naar voren in de invulling van de communicatiefunctie (veranderingen van taak- en functiebeschrijvingen en aanstellen van nieuwe medewerkers). Ook betere afstemming en samenwerking tussen de communicatiefuncties van de sectoren is de kwaliteit van de communicatie ten goede gekomen. Verdere uitwerking van de centralisatie van de middelenfuncties (waaronder de communicatiefunctie) zal deze verbeteringen verder versterken.

De communicatie vanuit het bestuur (college) is verbeterd door een aantal concrete activiteiten. Zo worden nu wekelijks de besluiten van B&W gepubliceerd op internet door middel van de openbare besluitenlijst. Met de komst van coördinerend woordvoerders bij de concernstaf worden de verschillende communicatieactiviteiten van bestuurders beter op elkaar afgestemd.

Ter versterking van de communicatie in grote projecten en belangrijke beleidstrajecten (o.a. Raaks, Zuidtangent en evenementenbeleid) is een standaard ontwikkeld voor strategische communicatieplannen. Dit ondersteunt de projectleiders en de communicatieadviseurs en verhoogt de kwaliteit en effectiviteit van de communicatie.

Een belangrijk aandachtspunt blijft de capaciteit die beschikbaar is binnen de organisatie voor de communicatieve ondersteuning van projecten.

De uitgangspunten en vormen van communicatie met de stad zijn in het verleden vastgelegd in de nota ‘Haarlem in dialoog’. Het was het voornemen om deze nota in de afgelopen collegeperiode tegen het licht te houden en zonodig bij te stellen. Er is echter voorrang gegeven aan de verbetering van de kwaliteit van de communicatie en het uitvoeren van concrete acties zoals hierboven beschreven.

Niet direct merkbaar voor de inwoners van Haarlem, maar voortvloeiend uit de gedachte ‘Eén bestuur, één organisatie’ is de aandacht voor de interne communicatie. De ontwikkeling van een centraal personeelsblad (Inzine), die alle losse sectorbladen vanaf juni 2004 verving, is hiervan een concreet resultaat. Ook is gestart met het actualiseren van de gemeenschappelijke intranetsite (Insite) en de integratie met Inzine.

Vanuit de wens de gemeente nadrukkelijker te profileren als een aantrekkelijke werkgever in de steeds krappere arbeidsmarkt, is gewerkt aan een nieuwe communicatiestrategie voor de benadering van werkzoekenden. De nieuwe campagne moet de juiste sollicitanten aanzetten tot solliciteren en heeft tot doel het imago van de gemeente als werkgever te versterken.

VII.6 MONDIAAL BELEID

VII.6.1 Stedenbanden

Haarlem heeft met Osnabrück (Duitsland) en Angers (Frankrijk) een stedenband. Gezamenlijk is de conferentie ‘Multiculturaliteit en integratie’ gehouden. De conferentie heeft geleid tot een publicatie over het integratiebeleid in de drie jumelagesteden.

Haarlem heeft ook een bijzondere band met de stad Emirdag in Turkije. Ruim tweederde van de Turkse Haarlemmers is oorspronkelijk afkomstig uit de regio Emirdag.

Met hulp van de gemeente Haarlem is in de stad een bejaardentehuis gebouwd. Zodra de exploitatie- en beheersvorm zijn vastgesteld kan het tehuis worden gebruikt.

Met de zorginstellingen in Haarlem vindt uitwisseling plaats over onder andere het persoonsgebonden budget en de eisen waaraan nieuwbouw van instellingen zouden moeten voldoen.

Tussen Emirdag en Haarlem is recent afgesproken om afvalverwijdering en verwerking voorlopig als speerpunt te kiezen op het gebied van milieuzorg. Samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten wordt een deskundigheidsbevorderingsprogramma, waarbij de richtlijnen van de Europese Unie als uitgangspunt dienen.

Met Mutare in Zimbabwe heeft Haarlem al jaren een goede band. De samenwerking met Mutare heeft ten doel de inwoners verder te helpen. Het houdt geen steun in aan het politieke bewind van het land.

Projecten Haarlem-Mutare:

- Sport: aanleg sportveld Hobhouse en voltooiing Chikanga Sportcomplex
- Onderwijs: educatief internet en onderwijsprogramma Zimsurf\
- Huisvesting: 220 stands bewoond in Hobhouse, beheerd door Haarlem Mutare Housing Trust
- Cultuur: kunstproject Damaststraat
- Milieu: Jongerenateliers rond Klimaat
- Gezondheidszorg: Actie Overleven in Mutare en projecten peer-education.

VII.6.2 MONDIAAL CENTRUM

Het Mondiaal Centrum Haarlem is in juli 2005 verhuist naar de Lange Herenvest 122. Ter gelegenheid van de opening vond een minisymposium plaats onder de titel 'Het multiculturele blijspel'. Het centrum kan zijn plaats als debatcentrum over mondiale en multiculturele vraagstukken nu waarmaken. Daarnaast zal het een belangrijke rol vervullen in het nieuwe beleid ten aanzien van zelforganisaties en de beleidsintensivering van het ADB, dat nu ook in het Mondiaal Centrum Haarlem is gehuisvest.

VII.6.3 INTERCULTURALISATIE VAN INSTELLINGEN

Welzijnswerk Centrum Zuid en Stichting Radius hebben gezamenlijk een interculturalisatietraject doorlopen. Resultaat: beide organisaties zijn nu optimaal herkenbaar en toegankelijk voor alle klanten en het personeel.

De gemeente stimuleert dat instellingen een etnisch divers bestuur hebben. In 2005 is hiervoor een scan uitgevoerd. Bij de afspraken met instellingen wordt ook op het belang van divers samengestelde besturen gewezen.

VIII. DE GEMEENTE OP ORDE

VIII.1 FINANCIËN

In deze bestuursperiode heeft Haarlem zich ten doel gesteld om ‘de boel op orde te brengen’. Dat is niet makkelijk geweest, want in de afgelopen periode is Haarlem in financieel moeilijk vaarwater terechtgekomen. Naast het uitvoeren van de ambities uit het beleidsprogramma voor deze bestuursperiode, zijn er verschillende omstandigheden geweest die het financieel beheer van de gemeente niet makkelijk maken:

- op diverse terreinen moesten niet opgeloste financiële knelpunten uit het verleden worden opgelost;
- binnen deze bestuursperiode is door het vorige en het huidige kabinet aanzienlijk gekort op de bijdragen aan de gemeenten (meer taken voor minder geld);
- als gevolg van onder meer technische wijzigingen in landelijke regelgeving (BTW-compensatiefonds, kortere afschrijvingstermijnen, afboeken immateriële activa) heeft Haarlem miljoenen euro's versneld beschikbaar moeten stellen.

Om de financiële positie van Haarlem te verbeteren is daarom een uitgebreide taken- en doelmatigheidsdiscussie gevoerd. De gemeenteraad heeft uiteindelijk besloten tot bezuinigingen met een omvang van ruim 15 miljoen euro. In het proces is maximale openheid betracht: alle ambtelijke rapportages zijn onverkort openbaar gemaakt en gelijktijdig aangeboden aan zowel de raad als het college. Belanghebbende burgers en instellingen maakten gebruik van de mogelijkheid om tijdens luisterzittingen van de raad hun mening over de bezuinigingsvoorstellen te geven.

De raad heeft zoveel mogelijk getracht nadelige gevolgen voor de inwoners te vermijden. Een belangrijk deel van de bezuinigingen moet worden gerealiseerd door het stroomlijnen van de ambtelijke organisatie en het verzelfstandigen van sommige onderdelen.

Rondom de afronding van de jaarrekening 2004 is het financiële beeld verslechterd, mede door nieuwe regelgeving omtrent het waarderen van bezittingen. Dit zorgde voor de noodzaak om met aanvullende voorstellen te komen. Uitgangspunten daarbij zijn:

- strak financieel beheer
- geen nieuwe achterstanden laten ontstaan,
- verbetering van de reservepositie.

Voor 2006 zijn de maatregelen vooral versoberingen, zoals: geen verhoging inflatiepercentage, bezuinigingen op bestemmingsreserves en voorzieningen, lager investeringsniveau. Samen zijn ze goed voor een besparing van 1,6 miljoen euro. Voor de jaren daarna gaat het om besparingen op de investeringen, het optimaliseren van projecten en efficiencyverbetering op de hele organisatie bij het betrekken van het stadskantoor. Met de positieve besluiten van de raad over deze maatregelen is Haarlem op de goede weg om de financiën op orde te krijgen. Ook de provincie, als toezichthouder op de gemeente, erkent dit en heeft daarom besloten om Haarlem niet onder zogenoemd preventief toezicht te plaatsen.

Desondanks is de financiële positie van Haarlem niet te benijden: het eigen vermogen en het weerstandsvermogen zijn klein in verhouding tot de omzet van de gemeente. Daartegenover staan financiële risico's die – als het tegen zit – meerdere miljoenen kunnen bedragen en waarbij Haarlem afhankelijk is van anderen of de risico's daadwerkelijk gaan optreden.

VIII.2 TARIEVEN EN LOKALE BELASTINGEN

De gemeente is de afgelopen jaren zeer gematigd omgegaan met aanpassingen in de lokale lasten.

Als kader gold:

- kostendekkendheid voor tarieven waar mogelijk
- inflatieaanpassing bij overige tarieven
- extra verhogingen worden besteed aan een betere dienstverlening of prioriteiten uit het beleidsprogramma.

Als gevolg daarvan is het tarief van de onroerend zaakbelasting twee keer met 2% extra verhoogd. De tariefsverhoging van de hondenbelasting met ingang van 2006 is bestemd voor de nieuwbouw van het dierenasiel. Ook de kosten van een parkeervergunning voor de tweede (en volgende) auto op één huisadres gaan in 2006 omhoog. De opbrengst hiervan wordt toegevoegd aan het budget voor onderhoud van de openbare ruimte.

VIII.3 WOONLASTEN

De gemeente heeft gekozen voor een geleidelijke ontwikkeling van de woonlasten. Tussen 2002 en 2005 zijn ze gemiddeld met 3% per jaar gestegen. Enerzijds zijn door het afschaffen van de Zalmsnip de woonlasten voor 2006 gestegen, terwijl anderzijds door de afschaffing van de onroerend zaakbelasting voor gebruikers van woningen de woonlasten juist zijn gedaald ten opzichte van 2005. De lasten zijn zelfs onder het niveau van 2002 uitgekomen: voor huurders zijn de lasten gemiddeld 20% lager dan in 2002 en voor eigenaren 6%.

Index woonlasten	Huurder	Eigenaar
2002	100	100
2003	107	106
2004	109	107
2005	109	109
2006	80	94

VIII.4 AFHANDELING BEZWAAR- EN BEROEPSCHRIFTEN

Om de dienstverlening aan de belastingbetaler te verbeteren zijn de uitspraken op bezwaarschriften verregaand gestandaardiseerd. Ze zijn daardoor beter leesbaar en gemakkelijker te begrijpen. Dit heeft geleid tot minder beroepschriften.

De beroepschriftenprocedure wordt nu bewaakt met een volgsysteem. Voor de bezwaarschriftenprocedure was een dergelijk systeem reeds aanwezig.

VIII.5 FINANCIËLE INFORMATIE

De begroting en jaarrekening zijn vanaf 2003 ingedeeld naar programma's, domeinen en producten, en uitgewerkt in twee delen: het beleidsdeel en het productendeel. De informatie over de domeinen en producten wordt weergegeven in het beleidsdeel. Om de leesbaarheid en de vergelijkbaarheid tussen rekening en begroting te bevorderen gebeurt dit volgens een vast stramien.

De afgelopen jaren is vooral gewerkt aan het verbeteren van de informatie over de programma's en domeinen. In de begroting geformuleerde beleidsdoelen zijn zoveel mogelijk vertaald naar concrete acties voor een bepaald begrotingsjaar. In de jaarrekening wordt vervolgens over de mate van succes en de kosten van de acties gerapporteerd.

Op deze wijze geven de documenten invulling aan de vragen wat willen we, wat gaan we doen en wat kost het.

Het verbeteren van de documenten is een stapsgewijs verlopend proces, waarbij de bevindingen uit de rapportages van de rekenkamercommissie worden gebruikt voor een volgende stap.

Vanaf de begroting 2005 biedt het college de raad een ontwerpbegroting aan die er ook als zodanig uit ziet: een eenvoudig gekopieerd exemplaar. Na de behandeling door de raad verwerkt het college de besluiten (moties, amendementen en toezeggingen) en volgt publicatie van een officieel exemplaar van de begroting. Vanaf de begroting 2006 publiceert het college het productendeel alleen via internet; op verzoek kunnen raadsleden en andere belangstellenden een gedrukt exemplaar ontvangen.

Vanaf 2004 moet de accountant naast de getrouwheid van de jaarrekening ook de rechtmatigheid ervan beoordelen. Haarlem doet dit al vanaf 2003. Zowel over de jaarrekening 2003 als de jaarrekening 2004 een goedkeurende verklaring voor beide aspecten gekregen, zonder voorbehouden. Weliswaar heeft dit in het traject van samenstellen van de rekening extra inspanning en enige reparaties gevergd, maar Haarlem is hiermee een positieve uitzondering in gemeenteland.

VIII.6 GROTESTEDENBELEID

Het Ontwikkelingsprogramma Haarlem 1 (OPH 1) is eind 2004 afgerond. Halverwege 2005 heeft de gemeente financieel en inhoudelijk verantwoording afgelegd aan het rijk.

De gemeente heeft met het rijk een nieuwe convenant afgesloten voor de periode 2005-2009. Haarlem ontvangt daarvoor 73 miljoen euro, verdeeld over de drie pijlers van het grotestedenbeleid: sociaal, economie en fysiek.

VIII.7 AMBTELIJKE ORGANISATIE

Op 10 januari 2006 stelde het college de blauwdruk voor de nieuwe gemeentelijke organisatie vast. Het plan gaat de totale organisatie aan en vormt de leidraad voor verandering van de organisatie. De wijziging moet per 1 januari 2008 (vooruitlopend op de nieuwe huisvesting) zijn beslag krijgen. Verschillende verandertrajecten zijn gestart, die in 2006 verder worden uitgewerkt. Voor een optimaal verloop hiervan en met het oog op het bewaken van de samenhang tussen de verschillende trajecten is een Programma Organisatieverandering opgesteld.

Na een discussie van meer dan twintig jaar is een keus gemaakt voor de locatie van een nieuw stadskantoor: het gebied 023 Haarlem aan de Schipholweg. Behalve het stadskantoor komen op dit terrein ook een vmbo-school, kantoren en woningen. In december 2005 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorlopig ontwerp.

In het stadskantoor zullen 1.100 kantoorwerkplekken van de gemeente worden geconcentreerd, evenals de functies op het gebied van publieksdienstverlening. Uiteindelijk doel is te komen tot een kleinere, slagvaardiger, flexibeler en goedkopere organisatie.

Een aantal onderdelen van de gemeente wordt waarschijnlijk verzelfstandigd vóór de ingebruikname van het nieuwe stadskantoor. Onderzoeken naar voorwaarden en mogelijkheden is inmiddels gestart.

VIII.8 PERSONEELSBELEID EN ETNISCHE DIVERSITEIT

De gemeente wil meer personeel van allochtone afkomst werven. In vergelijking met andere steden heeft Haarlem een achterstand op dit gebied. Het inlopen hiervan is één van de speerpunten van het personeelsbeleid.

Een pakket van uitvoeringsvoorstellen moet het draagvlak voor diversiteit onder het huidige personeel vergroten en aanbod en instroom van nieuw personeel van allochtone afkomst bevorderen. Als gevolg van de (verlengde) instroomstop lopen de tot nu toe bereikte resultaten achter op het ingezette beleid. De aandacht is daarom tijdelijk sterker gericht op de categorie flexkrachten. Dit heeft inmiddels tot positieve resultaten geleid. Meer onorthodoxe maatregelen zijn echter noodzakelijk om in 2006, na opheffing van de instroomstop, de structurele achterstand in te halen.

VIII.9 JURIDISCHE KWALITEITSZORG

In de afgelopen collegeperiode is een aantal legal audits uitgevoerd. De onderzoeken hebben geresulteerd in een periodiek audit- en verbeterstelsel voor de juridische kwaliteit en kan binnen de gehele organisatie worden toegepast. Het stelsel is nog niet opgenomen in de planning- en controlocyclus.